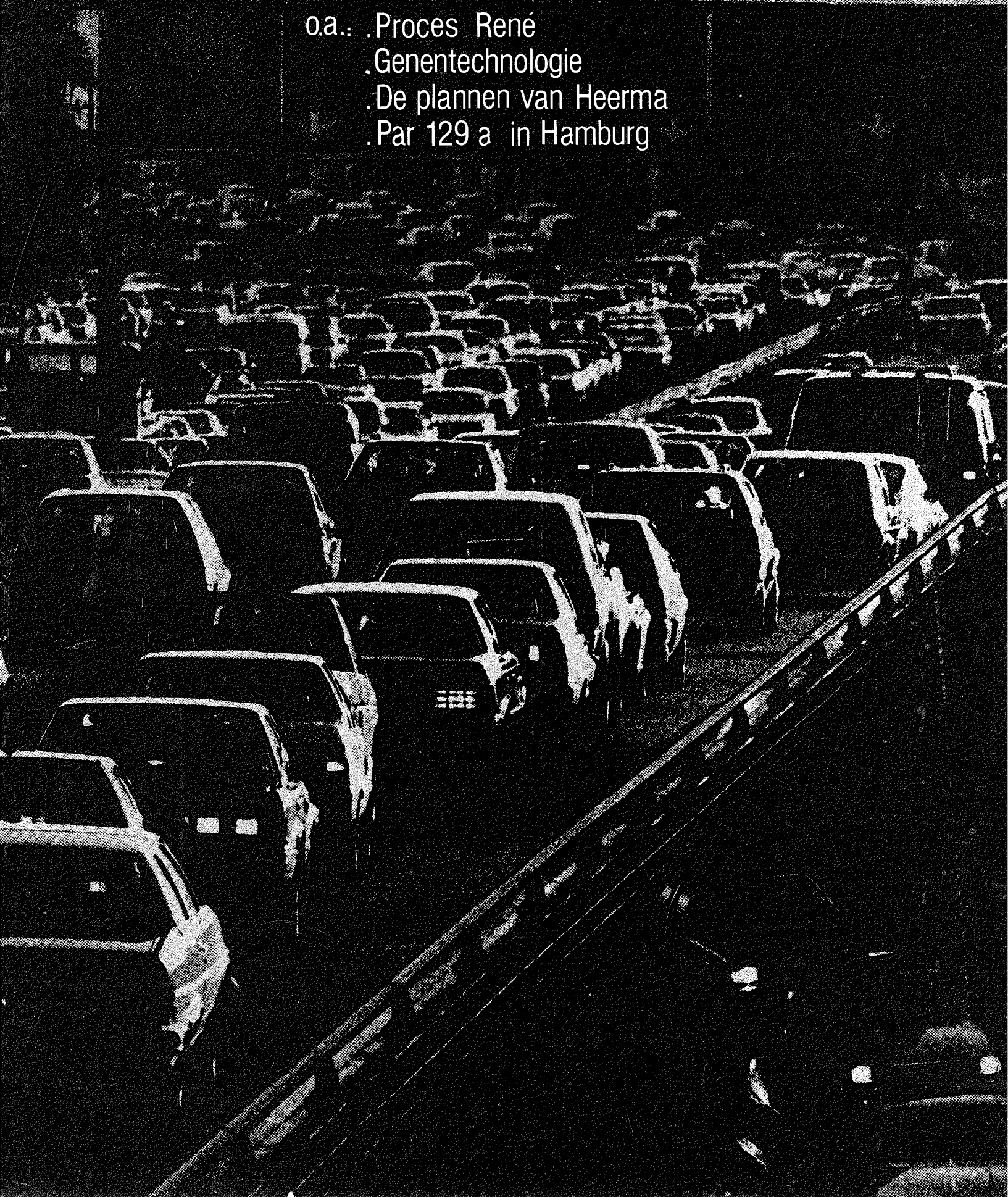

DE ZWARTE WIT

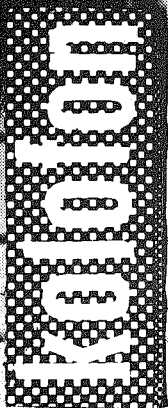
blad met een verzuurde toekomst

1988

o.a.: .Proces René
.Genentechnologie
.De plannen van Heerma
.Par 129 a in Hamburg

De Zwarte wordt eens in de twee weken gemaakt op dinsdag en woensdag. Kopy kan je sturen naar postbus 10233 in Den Haag. Als je zelf een stuk typt doe dat dan op een kolombreedte van 7,3 cm. Kopy moet uiterlijk binnen zijn op de dinsdagochtend dat de Zwarte gemaakt wordt. De mensen die De Zwarte samenstellen zijn op betreffende dinsdag en woensdag te bereiken via telefoonnummer 070-892098.

ABONNEMENTEN

Een abonnement op De Zwarte (400 pagina's ong. 10 Zwartes) kost Hfl.25,- zowel voor postabo's als voor abo's die we zelf bezorgen. Instellingen betalen dubbel tarief. Politieke gevangenen krijgen De Zwarte gratis. Betalen doe je vooraf, kontant bij je bezorger* of op giro 3442401 t.n.v. De Zwarte in Leiden.

WANBETALER'S WORDEN GEROYEERD.

inhoud

voor een wisselende prijs (afhankelijk van de dikte) is de Zwarte te koop op de volgende verkooppunten:
Delft:werldwinkel/kraakkroeg, R'dam:van gennep/krities boekwerk/kraakkroeg,Dordrecht:botte bijl,Nijmegen:de klinker/de oude mol,Den Haag:de rode hond/ruward/brullend breekijzer/koffiehuis blau,Weert:kollektieve boekhandel,Arnhem:infokafee,Eindhoven:vredeswinkel,Venlo:infocentrum/ea. Den Bosch:den duvel/ea.Maas-tricht:de tribune/ea.Utrecht:de rooie rat/aku/daar/ea. Wageningen:de uitbuyt/ea. Groningen:689/vredeswinkel/ea. A'dam:fort van sjakoo/slager-zicht/athenaeum/kraakkroegen, Leiden:manifest/werldwinkel, Alkmaar:portaal,Haarlem:agora/athenaeum/ea.
verder nog op een aantal punten in Duitsland,België en Frankrijk.In Peking wil de verkoop maar niet lukken.

2. DIT DUS
3. MALIESINGEL UTRECHT
4. BLAUWE AANSLAG- CITYVORMING IN DEN HAAG
6. VROUWEN TEGEN GENEN- EN VOORTPLANTINGSTECHNOLOGIE
10. INTERVIEW VAN RENE
16. DEMONSTRATIE VOOR RENF
18. ARTIKEL 129a-PROCES IN HAMBURG
20. MILIEU
22. NICARAGUA
23. DISCUSSIESTUK 1 MEI
26. DE VOLKSVERHUIZING VAN HEERMA
28. KORTE BERICHTEN

persverklaring

Afgelopen nacht hebben wij bij het gemeentelijk huisvestingsburo in Utrecht ingebroken om daar onze woede te uiten over de woningnood en het lakse gemeente beleid. We hebben de wachtkamer volgekalkt met passende leuzen die de woningzoekenden méér zullen aanspreken dan het 'Blijf achter de blauwe streep wachten' of 'Zonder bijgesloten postzegel wordt de inschrijving niet verlengd'. Welke woningzoekende voelt de woede niet in zich opkomen als zij/hij in het huisvestingsburo komt? Terwijl je al grote problemen hebt word je door de portier afgeblaft, moet je uren wachten, om van een ambtenaar voor de zoveelste keer te horen dat die niks voor je kan doen. Zóveel woningzoekenden houden hun woede in- bang om het voor zichzelf te verpesten- maar denken: 'een andere keer ga ik de boel hier helemaal op zijn kop zetten'. Wel, vannacht hebben wij het hier op zijn kop gezet.

Woningnood: wie er geen last van heeft denkt wellicht dat dit probleem opgelost is. De kranten schrijven er niet meer over, politici ruziën er niet meer over. Toch is het aantal woningzoekenden in Utrecht niet gedaald, maar juist gestegen (nu 27.000 op de wachtlijst !!).

Voor mensen met weinig geld is de woningnood de afgelopen jaren steeds nijpender geworden. Vele honderden, misschien duizenden Utrechters worden letterlijk ziek en gek van het feit dat ze een te slechte, te dure of helemaal geen woning hebben. Het kan de gemeente Utrecht kennelijk geen bal schelen. Afgelopen jaar 'versoepelde' ze de regels voor woningtoewijzing, maar voor woningzoekenden is het allesbehalve versoepeld: de wachttijden zijn nu nóg langer. De gemeente laat ook honderden van haar huizen leegstaan, alsof er niemand is die daarin wil wonen. Logisch dat er dan op grote schaal gekraakt gaat worden. Als de gemeente zich gedraagt als een smerige spekulant zullen we haar ook aanpakken als een smerige spekulant.

**BETAALBARE WOONRUIMTE VOOR IEDEREEN
STOP ONTRUIMINGEN, OM TE BEGINNEN MET MALIESINGEL 32**

D.A.G. (Door achterdeur gekomen)

UTRECHT

Stadsgreep in stadhuis

De stand van zaken in Utrecht is als volgt: Net als in Amsterdam heeft ook de gemeente Utrecht de afgelopen jaren praktisch niets ondernomen, om ontruiming van panden, die ten prooi zijn gevallen aan de leegstandswet, te voorkomen. Een gedegen vorderingsbeleid ontbreekt nog steeds. Doordat de gemeente haar prioriteiten ergens anders legt is de leegstandswet ook in deze stad een anti-kraakwet.

De gemeente holt liever achter projektontwikkelaars aan, de kantoren, hotels en andere prestige-objekten schieten nog immer als wanstaltige paddestoelen uit de grond. Economische belangen wegen zwaarder als de belangen van de inmiddels al weer meer dan 27.000 woningzoekenden in de stad. In de loop der jaren is de stad voor grote groepen mensen dan ook hoe langer hoe meer onleefbaar geworden. De gemeente Utrecht heeft zelf ook honderden panden in haar bezit, waarvan er veel jarenlang leeg staan en verkrotten. In Lombok, een wijk in het westen van de stad, zijn veel van deze panden gekraakt door woningzoekenden. In plaats dat de gemeente dergelijke initiatieven ondersteunt, stuurt zij aan op ontruiming. Het ontbreekt de gemeente overduidelijk aan politieke wil om iets te ondernemen tegen ontruiming en woningnood. Donderdag 15 december was de laatste dag dat de gemeente zich in de rechtszaak tegen de Maliesingel 32 kon mengen. Tegen de bewoners van dit pand loopt al 14 maanden een ontruimingsprocedure. In februari '89 dreigt ontruiming. De gemeente kan deze ontruiming voorkomen door of het pand zelf aan te kopen of een woningbouwvereniging bewegen om tot aankoop over te gaan. Omdat de gemeente de laatste jaren weinig bereidheid heeft laten zien, verwachten we vooralsnog weinig. Donderdag 15 december was er ook raadsvergadering.

De kraakraadsvergadering vlak voor aanvang van de raadsvergadering hebben ongeveer 40 bewoners van kraakpanden zelf vergaderd in de raadsaal, inventief voorgezeten door een als burgemeester Vos verklede kraker. Halverwege werd ons gesommeerd de raadsaal te verlaten, wat niet gebeurde omdat de agenda nog niet was afgewerkt. Na drie kwartier werden de volgende voorstellen unaniem aangenomen:

- geen politiebijstand meer voor ontruiming van panden en kraakraadsvergaderingen.
- geen ontruiming maar aankoop van Maliesingel 32.
- ontwikkeling van een effectief vorderingsbeleid, om te voorkomen dat de leegstandswet een anti-kraakwet blijft.
- bij mislukken van vorderingsprocedure zal de gemeente moeten aankopen
- kraakpanden van de gemeente moeten gelegaliseerd worden en na renovatie van gemeentepanden moeten de huren voor iedereen betaalbaar blijven.
- alle fascisten uit de raad !!!!
- onmiddellijk aftreden van de wethouders Ten Cate (woningbeheer) en Andriessen (volkshuisvesting)
- geen ontruiming van het bedreigde pand Jacob Geelstraat.
- onmiddellijke stopzetting van de voordeurdelerskorting.

Ondertussen verscheen er hoe langer hoe meer politie in het stadhuis. Mensen op de publieke tribune moesten weg en een paar stillen gingen toekijken. Gemeenteambtenaren bleven aandringen op ontruiming van de raadsaal. Op een mobilifoon van een wout verscheen het bericht dat er al cellen vrijgemaakt waren. Juist op het moment dat de wouten aanstalten maakten om iedereen te arresteren, was de kraakraadsvergadering afgelopen. Iedereen verliet de raadsaal, geen arrestaties deze keer. Al scheelde het maar heel weinig. De timing was perfect. De raadsvergadering is met deze actie mooi een half uur vertraagd.

De komende weken zal er meer duidelijkheid komen rond de Maliesingel, wij blijven doorgaan met het voeren van acties, ook na de eventuele ontruiming. Een aantal andere grote panden in de stad lopen kans een anonieme dagvaarding in de brievenbus te krijgen en dan zijn er ook nog de vele gemeentepandjes die ontruimd kunnen gaan worden. Hoewel we geterroriseerd worden door de leegstandswet en de energie die we in de gemeente hebben gestoken, weinig opgeleverd heeft, leeft het kraken in Utrecht nog immer. Het afgelopen jaar zijn er veel acties gevoerd en veel panden gekraakt. De kraaksprekuren hebben het nog steeds veel te druk.

Groetjes van de utregse krakers.

HET STADHUIS, DE AANSLAG EN CITYVORMING IN HET HAAGSE CENTRUM

Woensdag, vorige week, behandelde een haagse raadscommissie een voorstel van wethouder Duivesteijn om de sloop van een aantal panden aan het Korte Buitenom (naast de Blauwe Aanslag) uit te stellen terwille van een eventuele wegverbreding.

Zaterdag, vorige week presenteerde het Haagse Kollege de definitieve plannen voor het nieuwe stadhuis.

Woensdag, deze week, behandelt een haagse raadscommissie de verplaatsing van een aantal bus- en autoroutes in het Centrum. Buurtbewoners verzetten zich ertegen.

Wat is het verband tussen deze drie zaken en hoe gaan wij er mee om?

Het is nu ongeveer twee jaar geleden dat Duivesteijn, kort na de vorming van het "linkse" kollege, met z'n plannen voor het stadhuis kwam. Een nieuw stadhuis moest een impuls geven aan het haagse centrum. Een centrum dat nu inderdaad niet uitblinkt door z'n gezelligheid. Het voortvarende "sloopbeleid" van de gemeente Den Haag, tientallen jaren lang, van bijv. het oude Spui-kwartier ten bate van o.a. het CS, het te dure winkelcentrum Babylon, de aanleg van de Utrechtse Baan, de aanwezigheid van vele ministeries en andere kantoren, is hier voor een groot deel de schuld van. In de gemeenteraad was Adrie Duivesteijn een van de grootste opposanten van dit stedenbouwkundig wanbeleid. Terecht!

Totdat hij het voor het zeggen kreeg

Het "linkse" kollege zou het wel eens gaan veranderen. Den Haag moest mee in de vaart der volkeren, moet een metropool worden en het stadhuis zou daarvoor de impuls moeten zijn. Hoe dat mogelijk is door de bouw van nog meer kantoren is volslagen onduidelijk. Vanuit de haagse bevolking was er vanaf het begin weinig begrip voor het plan, maar het verzet beperkte zich in het begin met name tot financiële kritiek en tot kritiek op de mogelijke bouwers (Z-Afrika, Woensdrecht).

O.a. via de Zwarte zijn er pogingen gedaan om het stadhuisplan in een breder kader te zetten, want dat het niet alleen maar om een nieuw stadhuis ging was duidelijk, **leek duidelijk**.

Via een hele reeks artikelen in de Zwarte is uitgelegd dat de plannen anders gezien moesten worden, dat het stadhuis een schakeltje was in de opwaardering van het centrum in zakelijke zin.

Den Haag begon de laatste jaren ministeries kwijt te raken aan Zoetermeer. Bovendien was er een leegloop ontstaan aan bewoners. Met name de hogere inkomensgroepen prefererden een woning buiten Den Haag. Daarmee verdween belasting-

geld, daalde de consumptie, kwam er steeds minder geld binnen. Die cirkel moest doorbroken worden. En aangezien de landelijke overheden daarin geen beleid voeren, moeten de steden (dus ook Den Haag) het zelf maar uitzoeken. En zie alom in Europa ontpoppen de sociaal-democraten zich tot de grootste projektontwikkelaars.

Begin jaren '80 "herstelt" de economie zich weer (heeft het kapitaal weer een herstrukturingsronde achter de rug!). Het fenomeen yuppie duikt op. De jonge goed betaalde generatie, met een goede opleiding. Alle steden die "in zich zelf geloven" storten zich op deze categorie: hier zit het geld!

Dus ook Den Haag. Alle kasten worden opengetrokken: het Centrum moet "levendiger" worden met theaters en kroegen en dure restaurants, beroemde buitenlandse architecten mogen futuristische kantoren en hotels ontwerpen, want daarmee kun je furore maken. Een stad waar bekende architecten bouwen **moet** wel geweldig zijn om in te wonen (en te werken). En waar willen de yuppies leven? Natuurlijk niet in Morgenstond of in Spoorwijk: dus in hét Centrum. De gevolgen van het stadhuisplan voor het centrum zullen zijn: het verdwijnen van goedkope woningen en betaalbare winkels en sociale voorzieningen (zoals het badhuis).

En daarnaast zal de infrastructuur rond het centrum worden aangepast. Met andere woorden grote toegangswegen en meer verkeersdruk op het centrum, want alles moet snel en goed bereikbaar zijn. De huidige geslaagde ondernemer werkt hard

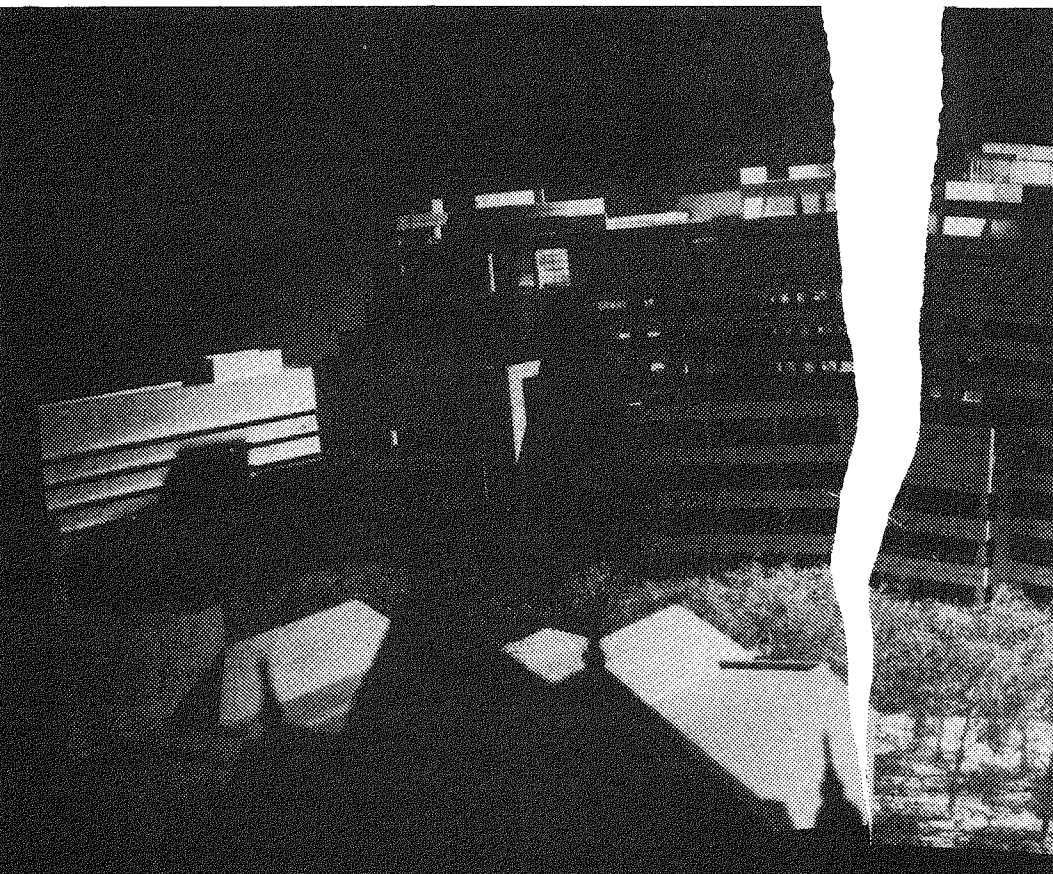
en leeft snel, want tijd is geld. De gevolgen van extra verkeersdruk (een enorme luchtvervuiling en geluidsoverlast) nemen we voor lief en schuiven we liefst af naar omliggende wijken.

de Aanslag

Eén van de belangrijke aanvoerroutes in Den Haag is de Vaillantlaan, aansluitend op de Prinsegracht, straten die nu ook al hoog scoren op de schaal van milieuverontreiniging.

Daar tussen zit een stukje Buitenom en hier staat toevallig ook de Aanslag. Lastig en onbemind door rechts maar ook door links. Een pand met wat andere kulturele opvattingen dan die van de gemiddelde yuppie. Er wordt al jaren onderhandeld over **zes ton (!)** voor het achterstallig onderhoud. Het geld is niet eens van de gemeente, maar komt van de Rijks Gebouwen Dienst, de voormalige eigenaar. Over elke gulden moet maanden gedebatteerd worden, want ja, in de Aanslag hanteren ze nu eenmaal andere normen. Om het geld kan het niet gaan, dat is er wel. Op dit moment betaalt de gemeente Den Haag bijv. wel even een **kwart miljoen (!)** voor de stadhuismaquette en wordt er ruim zes ton uitgetrokken voor een flietsende reclame-campagne voor het stadhuis.

Kort na de eerste presentatie van de stadhuisplannen, twee jaar geleden, kwamen er ook plannen voor de verbreding van de Vaillantlaan. Voor die verbreding moesten 1200 (!) woningen gesloopt worden en zouden er tegelijkertijd vele kleine midden-

oftewel de marges tussen de noodzaak van buurtstrijd en eigenbelang

standers weggesaneerd worden (veel buitenlanders). De buurt zag het niet zo zitten. Het plan ging terug in de koelkast, maar verdween niet.

Enkele maanden geleden kwam het nieuwe plan op tafel. Een bekende architect (!) ontwerpt even een totaal plan: nu gaat alles plat: met andere woorden nog meer woningen moeten er plat, die in het eerste plan nog wel goed waren. Sterker nog er moeten dan huizen plat, die er net twee jaar staan. Over kapitaalvernietiging gesproken!

Adrie. D. bluft door: de Schilderswijk wordt de eerste arbeiderswijk in Nederland met een laan met allure.

Bovendien wordt het Vaillantplein (het plein voor de Aanslag) even aangepakt. Het ontwerp toont een enorm verkeersplein, maar mét een fontein.

Dat vergoedt veel, schijnt het. Al die tijd heerst er in de Aanslag een soort winterslaap.

Augustus vorig jaar besluit de gemeenteraad dat de Aanslag blijft staan. De buurt is tegen afbraak. Wel blijken de buurpanden aan het Korte Buitenom zeer slecht te zijn. Sloop is onvermijdelijk. De buurt eist nieuwbouw op de bestaande rooilijn. Met dat plan lijken eventuele aanslagen op de Aanslag wel tegen te houden. Alleen het plan voor de Vaillantlaan lag er nog steeds. De rust vanuit de Aanslag was dus niet zo terecht. Niet vanuit eigenbelang en niet vanuit solidariteit met de buurt. En ook niet vanuit de inzichten over cityvorming en yuppiesering van het centrum.

En dat blijkt.

Net een jaar later draait de gemeenteraad het besluit al weer terug. Er wordt een voorstel van Duivesteijn aangenomen, om de afbraak en nieuwbouw van de huizen op de bestaande rooilijn met vijf jaar uit te stellen. Adrie wil niet gebonden zijn met z'n verkeersplannen. Met andere woorden ook de sloop van de Aanslag is weer ter discussie. En er wordt weliswaar een termijn van vijf jaar genoemd, maar dat kan ook een half jaar worden.

Bij de dienst stadsvernieuwing zitten nu een heleboel ambtenaren te worstelen met het stadsplan. Dat kost enorm veel tijd (die ten koste gaat van alle andere plannen in de stad, van woningbouw bijvoorbeeld). Daarom moet er uitstel komen met een ruime termijn, maar zodra het stadshuisbesluit er door is en daarmee de plannen voor het centrum meer vorm krijgen, komt alles weer terug. **Er is dus niet vijf jaar uitstel gegeven!**

De buurt komt met een alternatief plan voor overkapping van het water. En gaan dus wél akkoord met de verbreding van de weg. Met dit verschil dat ze vóór handhaven van de bestaande rooilijn zijn.

Bewoners van de Aanslag spreken ook in en leggen het verband tussen de plannen voor het Centrum en eisen: snelle nieuwbouw en minder verkeersdruk.

de kern "gewond"

Tegelijkertijd speelt een paar straten verder de discussie over de omleiding van het verkeer van de Grote Marktstraat.

Aansluitend op alle flitsende bouwplannen in en rond het centrum, was er natuurlijk een verkeersplan noodzakelijk. Want ga maar na: het nieuwe stadhuis, pal daarachter het nieuwe ministerie van Volkshuisvesting, het nieuwe margetheater aan het Spui en de nieuwe kantoren boven het inmiddels gesloopte Bernhardviaduct. En natuurlijk alle "wolkenkrabbers op en rond de Utrechtse Baan.

De entree van het stadhuis moet autovrij worden, bovendien is een autovrije Grote Marktstraat natuurlijk heel fijn voor de Bijenkorf, V&D, C&A, Sijthoff City, e.d.

En zo ontstaat een probleempje: je zet kantoren neer waar duizenden ambtenaren komen te werken (n.b. de directie van het nieuwe ministerie van VROM zegt in een interview "niet te begrijpen dat er zo weinig verzet is tegen hun nieuwbouwplannen"), die met hun auto's komen en gaan, maar hoe moeten ze rijden?

De gemeente produceert een al weer fraai ogende nota "De kern Gezond" waarin de oplossingen worden gegeven voor de verkeersproblemen.

Alweer prachtige fontein, een mooi mangaansteentje, nieuwe lantarenpalen etc. En oh ja nog wat verkeersomleidingen. Niets over de toenemende verkeersoverlast.

De bewoners van Paviljoensgracht en de Veerkades protesteren er terecht tegen, want zij krijgen alle verkeer van bijv. de Prinsegracht ineens voor hun deur inclusief 15 buslijnen. Alleen wat hen betreft blijft alle verkeer gewoon in de Grote Marktstraat Verbanden met de andere plannen in het centrum worden er nauwelijks gelegd. Toch heeft het alles te maken met het stadhuis en met de Vaillantlaan.

Er ontstaat een actiegroep: "De Kern Gewond". Overleg met de gemeente leidt ertoe dat de gemeente maar liefst één buslijn wil verleggen. En de geluidsoverlast zou maar met 1 decibel toenemen, want herrie was het toch al.

de bewegingsdiskussie

Al maanden woedt er in o.a. de Zwarte en in andere bladen een discussie over de beweging en het perspectief. Eén van de thema's is het begrip verbreding.

De concrete vraag, na lezing van het bovenstaande verhaal is: wat doen we er mee?

Als beweging hebben we er een dubbel belang bij om er wél wat mee te gaan doen. Het is van groot belang voor Den Haag dat de Aanslag niet wordt gesloopt, omdat de Aanslag een belangrijke schakel is in de opbouw van de beweging, in het vormgeven van onze eigen politieke en culturele opvattingen.

Daarnaast, en dat mag geen opportunistische keus zijn, moet ook de strijd tegen cityvorming en yuppiesering voor ons van belang zijn, omdat het de uitdrukkingen zijn van de kapitalistische economie, omdat het de tweedeling in de samenleving bevordert.

We moeten hierover nadenken en niet langer onze kop in het zand steken, zoals bijv. gedaan is toen de plannen voor de Vaillantlaan op tafel kwamen. Het is ook onze tafel.

Het stadhuis is pas gebouwd als de laatste steen is gelegd. De Aanslag is pas gesloopt als de laatste steen is afgevoerd.

Don Quichotte

Donderdag 5 januari willen we met een aantal mensen praten over mogelijke acties tegen alle plannen. Het zou goed zijn als er redelijk wat mensen op af komen. En bedenk o.a. dat op de duur meerdere panden zullen moeten wijken in het centrum, want wie wil er nou naast een kraakpand wonen?

20.00 in de zaal van de Aanslag

VROUWEN TEGEN GENEN- EN

VAN 28 t/m 30 OKTOBER jl. WAS ER HET 2de KONGRES "VROUWEN TEGEN GENEN- EN REPRODUKTIETECHNOLOGIE" IN FRANKFURT. HELAAS IS DE EINDRESOLUTIE NOG NIET IN NEDERLAND AANGEKOMEN, MOET ER NOG EEN VERSLAG VAN HET KONGRES GESCHREVEN WORDEN EN HEEFT "DE ZWARTE" GEEN BESCHIKKING OVER DE KONGRESREADER. OMDAT WE HET TOCH BELANGRIJK VINDEN ER AANDACHT AAN TE BESTEDEN HEBBEN WE EEN STUK OVERGENOMEN UIT DE "AANZET", DAT ZIJ UIT DE KONGRESREADER OVERGENOMEN HEBBEN. HET IS EEN STUK VAN HET SCHRIFSTERSKOLLEKTIEF BOCHUM. HET SCHETST DE ONTWIKKELINGEN OP HET GEBIED VAN GENEN- EN VOORTPLANTINGSTECHNOLOGIEËN EN WAT DE GEVOLGEN DAARVAN ZIJN VOOR VROUWEN. IN HET STUK WORDT AANGEGEVEN HOE BELANGRIJK HET IS DAT VROUWEN ZICH NIET TEGEN ELKAAR LATEN UITSPLEN DOOR ALLEEN INDIVIDUELE KEUZES TE MAKEN TEGEN DEZE TECHNOLOGIEËN, MAAR JUIST NOODZAKELIJK IS ONS KOLLEKTIEF TE ORGANISEREN EN TE VERZETTEN.

WAAROM WIJ ONS ALS VROUWEN TEGEN GENEN- EN REPRODUKTIETECHNIEKEN KEREN!

Wij hebben ons in de nieuwe vrouwenbeweging in de strijd tegen § 218 en in die tegen 'geweld tegen vrouwen' gepolitiseerd, samen gevochten, onze onderdrukking gevoeld, de oorzaken geanalyseerd en in de laatste jaren een nauwkeuriger theoretische stellingname tegenover patriarchale onderdrukking ingenomen, maar ook prakties in onze verschillende levens daartegen stelling genomen.

De vervreemding en onteigening van onze lichamen, onze seksualiteit, die pas het dilemma, abortus te moeten plegen, heeft doen opkomen, heeft een lange, ons inmiddels niet meer onbekende geschiedenis. Haar hoogtepunten, zoals b.v. de heksenvervolging en daarmee de verdrijving van vrouwen uit de geneeskunde en de onteksualisering hebben de grondslagen gelegd, voor dat wat ons in de reproductietechniek wordt aangedaan: de totale beheersing van vrouwenlichamen en vooral de reproductie van menselijke levens.

Het is begonnen met de invoering van de door mannen vertegenwoordigde gynaekologie, de ziekenhuisgeboorte door de arts i.p.v. de bevalling thuis met de hulp van vroedvrouwen. Dit werd voortgezet door de zgn. onderzoeken m.b.t. zwangerschapsvoorzorg, ingevoerd door de nazi's ter controle over de bevolkingsontwikkeling en verder ontwikkelt in de heersende pre-natale zwangerschapscontrole. Hiermee moet ons duidelijk gemaakt worden: zwanger zijn en kinderen krijgen is niet onze zaak, is geen verschijnsel, dat wij zelf bepalen en dat voortkomt uit ons individuele leven. Zwangerschap is in alle opzichten hoogst gevaarlijk voor de bevolkingsplanners, voor vrouwen, vooral echter voor het embryo, dat van nu af aan nl. in het middelpunt staat. Met ultra-geluiden en bloedonderzoek, urinetest, vrchtwateranalyse en vlokentest moet de kwaliteit van het te baren kind gegarandeerd worden. Wij vrouwen worden voor de kwaliteit van de kinderen aansprakelijk gesteld, en daarvoor moeten wij een en ander over ons heen laten komen.

Zwangerschap is ook voor ons steeds meer tot een ziekte geworden, waardoor wij ons bereidverklaren, ons 'in behandeling' te geven. Dit opent mogelijkheden, dat het voldoen aan de normen van de HEERsenden en afzonderingskriteria met en tegen ons doorgevoerd worden. Ook het 'geen kinderen kunnen/willen krijgen' geldt als ziekte. Daartegen helpt dan de kunstmatige reageerbuisproductie, de kunstmatige bevruchting, de sterilisatiebehandeling. Dit aanbod wordt als 'hulpverlening' in het kader van de positie eugenetica, de productie van gewenst, gezond nageslacht geleverd. De andere kant van de medaille is de verhindering van als ziek bestempeld nageslacht en de sterilisatie van vrouwen, waarvan voortplanting/kinderen niet gewenst zijn. De positieve selektie heeft hier bij ons, waar duitse witte bevolkingsaanwas gewenst is, prioriteit. Negatieve schifting zet zich hier in de grond van de zaak voort over de angst van vrouwen voor de levensomstandigheden met gehandicapte kinderen- schijnbaar vrijwillig.

Bij ons worden overwegend gehandicapte vrouwen onvrijwillig gesteriliseerd en buitenlandse vrouwen en vrouwen uit de onderlaag en vrouwen uit de psychiatrie.....

In de "3de wereld" wordt bevolkingspolitiek bijna uitsluitend als negatieve selectie uitgevoerd, d.w.z. als beperking, verhindering van nageslacht, als uitroeiingspolitiek, als geslachtsselectie. De middelen daarvoor zijn veelzijdig: gedwongen sterilisatie, voorbehoedmiddelenprogramma's via de door het IMF afgedwongen bevolkingsbeperking, verstoring van de levensvoorwaarden.

Zoals de internationale ontwikkelingsplanners en bevolkingsstrategen- die meestal uit de industrielanden komen- juist gezien hebben, is bevolkingspolitiek/-kontrolle zonder medewerking van vrouwen niet mogelijk.

De ideologische veronderstelling voor de aanval tegen vrouwen is, dat vrouwen tot natuur verklaard worden, vrouw-zijn als het precieze tegendeel van de mannelijke rationaliteit gezien wordt. behorend tot de natuur van het onberekenbare, explosieve, met onheilspellende krachten en machten uitgerust of in ieder geval met hen een band hebbend.

De natuur zelf en de vermeende natuur van de vrouw moeten door mannen onderworpen worden zoals zij sinds eeuwen onderworpen en uitgebuit werden. De mannelijke natuuronderwerping bestaat daaruit, al wat leeft eerst op te delen, te benoemen, te katagoriseren, uit de situatie tot nu toe in een nieuwe kunstmatige te brengen en in de toekomst vervolgens volgens nieuwe door andere bepaalde patronen te laten functioneren.

Deze funktionele benadering van natuur brengt bepaalde wetmatigheden met zich mee, d.w.z. zij probeert de veelvoud van levens tot grijpbare gegevens en processen te reduceren. Zij versnipperd de kompleksiteit van natuur en maatschappij in funktionele wetmatigheden en geïsoleerde afzonderlijke problemen, grijpt echter gelijktijdig massief in de natuur, het milieu, de sociale levensstructuren in.

Volgens dit principe funktioneert tegenwoordig al een groot deel van de wereld. Dit principe ligt ten grondslag aan de uitbuiting en onderwerping van de volkeren van de 3e wereld die aangezien werden en worden als uit te buitenden grondstof.

Volgens dit principe funktioneert b.v. de industriële landbouw in de "eerste en tweede wereld", die er niet toe dient de mensen met levensmiddelen in leven te houden, maar om in overvloed te produceren en op deze manier de macht in de wereld van de levensmiddelenmonopolies te garanderen. Het is een model, dat de "3e wereld" werd opgedrongen en dat daar de door vrouwen geproduceerde reproductievoorwaarden vernietigt. Volgens dit principe worden levensmiddelen opnieuw ontworpen, bio- en gentechnologies voortgebracht.

Volgens dit principe worden tegenwoordig bij ons gezondheid en ziekte bepaald. Gezond zijn we dan wanneer we functioneren binnen de ons maatschappelijk toegewezen rol, ziek, wanneer we het niet meer aankunnen, wanneer onze lijven de levensomstandigheden niet meer uithouden, wanneer we niet meer klaar zijn om ingezet te worden, wanneer we de 'verkeerde' genen hebben.

Het gaat er ook niet meer om ons lijden te verhelpen, maar om het 'weer opbouwen' van onze mogelijkheid arbeid te verrichten, zowel voor het luiers-omdoen als voor het beeldscherm. Daarbij worden we gerepareerd als een t.v.: nieuwe heupen erin, nieren eruit, als de alveesklier niet funktioneert, dan is er ter vervanging insuline. Funktioneert in het lichaam het voor het lopen en zien verantwoordelijke onderdeel 'gen' niet meer, dan wordt het binnenkort op dezelfde manier vervangen. En deze manier van doen, het met technische middelen vernietigen van de natuur en zij dan naar mannelijk patroon weer in elkaar te zetten als een machine, herhaalt zich overal. Het belangrijkste daarbij is echter controle over het menselijk leven -en dat wil zeggen, controle over ons vrouwen, omdat wij het tot nu toe zijn, die het nageslacht voortbrengen en verantwoordelijk zijn voor het sociale leven.

Dat betekent controle voor alle vrouwen, onafhankelijk van de vraag voor welke levenskoncepten we gekozen hebben, of we lesbies leven of heteroseksueel, of met vrouwen, mannen, met kinderen, alleen en of we moeder, huisvrouw, loonarbeidster of alles tegelijkertijd zijn. Kontrolle over alle vrouwen, omdat men ons alleen via de biologische mogelijkheden en vaardigheden van ons geslacht in de greep kan krijgen, omdat het het enige is, wat mannen niet kunnen en omdat het existentieel is. Onze uitbuiting is niet volledig, zolang we op dit gebied nog praktische macht hebben. De geboorte van kinderen betekent nieuw leven en de kontrolle hierover was tot nu toe nog niet perfect. Nu is er vanaf de eicel de mogelijkheid 'nieuw' leven te konstrueren, kunstmatig volgens plan te maken.

Daarbij gaat het dus om onze totale onderwerping als vrouw met huid en haar, met lichaam en vooral ook van de ziel. Want het doel kunnen de mannen alleen bereiken, wanneer we tenslotte meedoen, er ook voor ons een vooruitgang in zien. Vooruitgang echter, doordat we macht krijgen zoals de mannen de, e-man-cipatie!

Zo functioneren wij ook perfect als onze eigen tegenstandsters, vaak zelfs beter dan de mannen, omdat wij onszelf moeten bewijzen, niet alleen als politica zoals Margaret Thatcher, maar ook als IVF-expert zoals Mevr. Dr. Mettler in Kiel, die haar uiterste best ervoor doet. Aan de andere kant zijn wij ook begerige konsumentes van dit luxueuze aanbod zoals IVF, draagmoeders, vruchtwateranalyse, gentechnologies geproduceerde insuline, kunstheupen, face-lifting, silikonenborsten enz. Het luxueuze aanbod slaat des te meer aan, naar gelang we meer willen voldoen aan het beeld van de supervrouw met een baan (d.w.z. verantwoordelijkheid voor de psychiese en verdere reproductie van de man en kinderopvoeding enerzijds en het verlangen naar schoonheid en erkenning in het openbare leven anderzijds). Daarmee willen we de noodzaak van een economiese onafhankelijkheid niet ontkennen. Waarom worden wij, gepriviligeerde witte vrouwen tot konsumentes van dit 'luxe-aanbod'? Hoe staan we tegenover IVF, tegenover vruchtwateranalyse? Staan daar niet het individuele lijden van elke vrouw en haar persoonlijk recht op zelfbepaling boven een algemeen politiek 'waarde-oordeel'? Deze tegenstellingen zijn we al nagegaan op het eerste kongres 'vrouwen tegen gen- en reproductietechniek'. In vele werkgroepen waren deze kwesties fel omstreden. Omstreden vooral op die punten, waarbij duidelijk werd, dat bijna alle zwangere vrouwen gebruik willen kunnen maken van het geheel van de prenatale onderzoeksmethoden en dit in het bewustzijn dat het een uitvloeisel van het zelfbeschikkingsrecht zou zijn, de geboorte van een invalide kind door abortus te verminderen. Anderen eisen dit zelfbeschikkingsrecht voor zichzelf ook op, wanneer het gaat om het gebruik van de moderne reproductietechnologieën om te voldoen aan de eigen wens naar kinderen. Beide overwegingen hebben betrekking op onze positie dáár waar het ons opgedrongen wordt, de maatschappelijke dimensie van de menselijke reproductie individueel op te lossen. In dit spanningsveld staan we allemaal absoluut, of we lesbië of heteroseksueel zijn, of we geen kinderen willen of we onze kinderen plannen, of we de komende kinderen dan -in het kader van de prenatale diagnostiek- een kwaliteitscontrole laten ondergaan, of we alle middelen gebruiken -IVF, kunstmatige bevruchting, embryo-transfer- om het gewenste kind dan te krijgen. Wij moeten in elk geval d.w.z. alle vrouwen van de wereld, de aansprakelijkheid/verantwoordelijkheid voor alle kinderen van deze wereld dragen. We willen in ons individuele leven met onze individuele middelen, er zorg voor dragen, dat gezonde, verstandige kinderen in de juiste hoeveelheid geboren worden uit de juiste vrouwen.

Dat wil zeggen, dat vrouwen in de "3e wereld" de dwang tot het gebruik van voorbehoedmiddelen moet aksepter en dat hen daardoor de verantwoordelijkheid voor hun ellende en die voor hun talrijke kinderen in de schoenen geschoven wordt.

In Bangladesh werkt dat zo uit: Autoriteiten van de Family Planning geven voedsel in ruil voor sterilisatie.

Dat wil zeggen, dat wij hier met de zorg voor de te baren kinderen na een gifgaskatastrofe dankbaar op het aanbod van de pre-natale diagnostiek in de humaan-genetiese adviesburo's in moeten gaan -zoals bij Böhringer in Hamburg gebeurde- i.p.v. dat we de eis stellen dat alle gifgas uit de wereld moet. En omdat de milieuschandalen zich dagelijks opstapelen, is het duidelijk dat we snel als onverantwoordelijk zullen worden benoemd, als we dit aanbod weigeren.

Dat wil zeggen, dat wij als ge-e-man-cipeerde vrouwen heel goed onze beroepsmatige werkzaamheden -ook onze carrière- met de kinderen in overstemming willen en moeten brengen, tenminste zolang we heteroseksueel blijven. In dit leven past dan eventueel nog 1 gemakkelijk te verzorgen Normkind, dat toch al een ander leven van ons eist, willen wij -anders dan onze moeders- beroep en familie met elkaar in overstemming brengen. Daarom wordt het aanbod van de pre-natale diagnostiek ook zo bereidwillig door ons. 'middenklasse-vrouwen' gebruikt.

Dat wil zeggen, dat wij bewust van onze verantwoordelijkheid ook geen kinderen moeten krijgen, nl. dan als onze beroepsmatige verplichtingen meer van de 'man' eisen en wij uiteindelijk op de mannelijke voorwaarden in het arbeidsleven deelnemen. Of dan, als we gehandicapt, ziek, lesbië, enz. zijn.

Het gaat dus om onze zelfbepaling -zo noemen we het in toenemende mate niet alleen meer in onze discussies, maar we komen het ook tegen in de officiële motivatie, waarom er miljarden in de ontwikkeling en het verrichten van de moderne reproductie- en gentechnologieën geïnvesteerd worden.

Zo komt uit ons streven naar zelfbestemming, uit onze strijd tegen het bepalen van anderen over ons, die we hoofdzakelijk in de § 218-beweging tegen onze uitbuiting en voor onze bevrijding ontwikkeld hebben, een keuze tussen 2 kwaden.

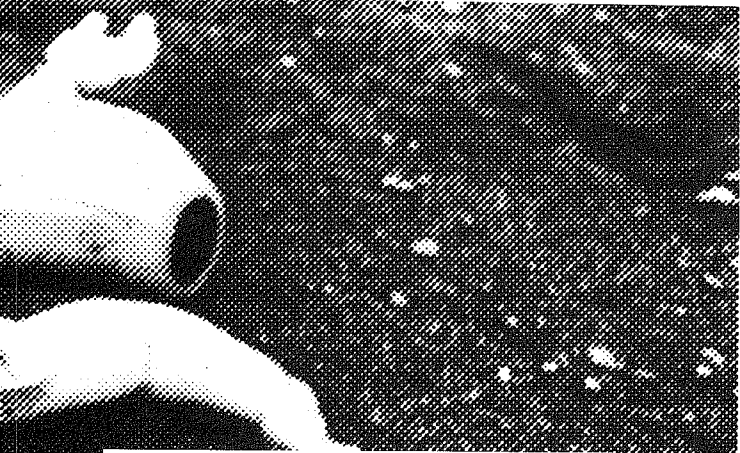
De eis van zelfbepaling is ondertussen van de maatschappelijke dimensie ontdaan. En daarmee zijn wij ook in onze wensen en toekomstbeelden, in onze eisen en gevechten op onze individuele speurtocht naar geluk op de bestaande machtsverhoudingen teruggeworpen. Op de weg naar een leven, dat onze kollektieve zelfbepaling -of hoe vaak we onze feministiese utopie ook noemen willen-nogelijk zal maken, is ze dus bijna ontspoord.

Dus geldt eens te meer, dat we op onze beelden van ons leven blijven staan!

Onze levensbeelden drukken zich individueel en kollektief, privé en openlijk uit.

Wij akseptereren niet meer als enige levenstaak trouw en familie in een psychiese en materiële afhankelijkheid van de man. Veel van ons leven zonder mannen, alleen, met hun kinderen of met andere vrouwen samen. De massieve kritiek op de heersende gedwongen heteroseksualiteit heeft zowel tot een breed geschakeerde lesbische beweging geleid als ook de rolpatronen in de kern ter discussie gesteld.

Ook wanneer nogal wat van ons zich uitsloven om op mannelijke voorwaarden in het arbeidsleven te staan en in een overeenkomstige carrière hun gelijkberechtiging te zien; zo trekken wij aan de andere kant in bijna alle gebieden van het arbeidsleven de ons voorgezette inhoud in twijfel. Door het feit dat wij de overbeheersing van het dagelijkse leven gewend zijn, nemen wij ook de daar ontwikkelde maatstaven ter beoordeling van de mannelijke levensplannen. Een uiteindelijk positief bijproduct van onze op reproductie ingerichte socialisatie/opvoeding/aanpassingsdwang, is daarbij de aanwezige mogelijkheid en genoeg van de sociale communicatie, aan welk we van onze kant normen vastleggen, die inhouden dat voor ons mensen boven machines gaan. Wij denken aldus aan de verjaardag van een vriendin en vergeten daarvoor het onderhoud van de auto.

De tegenspraken die daarbij opduiken, worden door vrouwen in toenemende mate tegemoet getreden met het niet maken van een keuze tussen de aangeboden 'kwaden'.

Ze geven goed betaalde banen op, verlaten de materieel goed verzekerde positie als echtgenote, om nog een keer iets nieuws te proberen; nogmaals van voren af aan te beginnen. Het leven op haar kop te zetten.

Kortom: Nogal wat van ons gaan haar eigen weg en slaan de voor hen bedachte 'aanbiedingen' af, daar ze met de eigen levensprincipes niet overeenkomen en omdat ze in overstemming gebracht kunnen worden met de reproductie van het leven volgens eigen voorstellingen.

Daarbij is het duidelijk geworden, dat vrouwen voor het systeem problematische wijze het heersende techniek- en wetenschapsbeleid aanvallen met de praktische konsekventie van de individuele weigering aan de computer te gaan zitten en ook bij de pre-natale diagnostiek methode. In de praktische gezondheidsbeheersing zoeken wij individueel steeds meer naar een voor ons passende geneeskunde. Uit deze verschillende en veelvoudige individuele aanzetten streven wij naar een kollektieve gemeenschappelijke toekomst waarin onze ervaringen, die wij in de gevechten met de patriarchale verhoudingen gewonnen hebben, ons moeten begeleiden en tot toetssteen voor verdere voorstellingen, plannen en levensplannen worden.

Ook in de kritiek op de reproductie- en genetechnologieën zetten wij een andere zienswijze op het leven, waarbij wij onszelf als toetssteen en maatstaf nemen. Wij kunnen er geen genoeg mee nemen, zoals de mannelijke critici dat doen, deze realiteit welwillend tegemoet te treden, dat vrouwen b.v. van de vruchtwateranalyse gebruik maken. O. Ton: "Dan moet je je eens een keer je eigen eugenetica uit de kop zetten"- maar aangezien we onszelf tot toetssteen gemaakt hebben overdenken wij, welke voorwaarden het zijn, die ook ons op zulke gedachten kunnen laten komen.

Zo maken wij mee, dat zelfs de kritiek op de ons beheersende wetenschap uiteindelijk in de daarvoor beoogde banen -en dat betekent ook: de vrouwenonderdrukking- verloopt.

Wordt eerst b.v. de 'embryo gecentreerde' visie door het officiële genen- en reproductieonderzoek voorzien, dan duiken wij vrouwen ook bij de linkse critici niet meer op -hoogstens met de op soepele wijze gemaakte alibivaststelling, dat zich dit onderzoek immers ook tegen vrouwenlichamen richtte (a.h.w. wij als voorwerpen, het embryo als bouwsteen in het vrouwenlichaam). Ook de mannelijke critici willen uiteindelijk in het systeem hier die erkenning als de 'betere wetenschappers'. Ze blijven binnen de kansen-risico's-diskussie, binnen de beoogde wetenschappelijke dialoog.

Een a n d e r e visie, de onze, houdt daarentegen in, vrouwen tot maatstaf te maken, betekent daardoor onvermijdelijk een partijdiage, en dat betekent konsekvente afwijzing van deze technologieën.

Daarvoor kun je geen officiële lauweren oogsten!

Wanneer b.v. de vrouwen van het Essener Genarchief in haar arbeid dienovereenkomstig de voorstanders van de genen- en reproductietechniek aanvallen, trekken zij openlijk in twijfel, wat ons als onafwijsbare noodzaak tot leven verkocht wordt: van de kunstmatige insuline-productie over het genenonderzoek m.b.v. de zgn AIDS- en kankerbestrijding tot aan het feit, dat vrouwen, zieke, niet levensvatbare kinderen ter wereld moeten brengen, wanneer die de doelen van de orgaantransplantatie dienen, terwijl zij in andere gevallen echter vanuit eugenetische gronden, de aansprakelijkheid voor zieke kinderen op zich moeten nemen.

Dit betekent een rigoreuze afwijzing van het heersende wetenschapsbeeld en van de eraan ten grondslag liggende normen.

Het karakter van onze arbeid onderscheidt zich doordat de opkomende relaties tot het eigen leven en tot al gewonnen inzichten gelegd en niet verhinderd worden. Daarmee wordt dus een stuk vrouwenonderzoek -een aanzet naar de vrouwelijke wetenschap- gemaakt. En derhalve lacht ons hier de al ontdekte subversiviteit weer toe, omdat dat alles zo aangeduid wordt, wat de gevormde wegen van de kritiese houdingen, van de discussie over kansen en risico's, van de profilering als de betere wetenschapper tegengaat.

Het gaat dus daarom, de vragen van ons beeld van de wetenschap, ons begrip van de natuur verder te bediskussiëren en te ontwikkelen, de ondieptes van de eis naar zelfbepaling na te gaan, onze hoop op de verbetering van de situatie door ingrijpen van de staat d.m.v. wetten (b.v. de embryobeschermingwet) te begraven, onze verhouding tot gezondheid/ziekte te bepalen, bevolkingspolitiek internationaal te beschrijven en met de posities, het kritiese vragen stellen bij verzet van vrouwen daartegen, verzetsvormen en opbouw van tegenstructuren te ontwikkelen.

'Is onze democratie dan niet een gewelddadig afgedwongen compromis?'

Ruim acht maanden zit de Rara-veroordeelde René Roemersma nu in zijn cel. Hij heeft nog ruim vier jaar voor de boeg. Ondertussen hebben velen hun hart gelucht over Roemersma en de Rara-acties. Hij had wel iets terug willen zeggen, maar de toestemming daarvoor van de gevangenisautoriteiten bleef lange

tijd uit. Loek Zonneveld kreeg uiteindelijk gelegenheid tot een exclusief telefonisch interview - om het kwartier afgebroken, zodat het binnen de regels bleef. René Roemersma over Rara en de anti-apartheidsstrijd, de geweldsvraag en de procesvoering.

Dat politie en justitie in het openbaar hun opluchting uitten over het vonnis tegen René Roemersma, was met een beetje piekeren nog wel te begrijpen. Na de deconfiture van de Rara-arrestanten die met veel poeha werden ingesloten en de een na de ander weer vrijkwamen, kon de hermandad wel een succesje gebruiken.

De anti-apartheidsbeweging leek aanvankelijk enigszins in de maag te zitten met de enige gevangene en zijn zware vonnis. De reacties waren desalniettemin hard en fel. Onder meer Klaas de Jonge meldde in een open brief aan Roemersma dat hij op spreekbeurten in het land niets dan negatieve reacties op Rara kreeg. Negatief waren overigens ook de statements van de officiële anti-apartheidsbeweging. Bij deze kritiek begint ons gesprek met René Roemersma.

De boodschap van Klaas de Jonge, een anti-apartheidsactivist waar veel naar wordt geluisterd, lijkt me nogal duidelijk: wanneer jij sympathiseert met Rara, dan spreek je je in feite uit voor een bestrijding van de Zuidafrikaanse regering die uiteindelijk contra-productief werkt. Rara doet de mensen niet aanschuiven maar afhaken. Dat lijkt me een dodelijke uitspraak.

René Roemersma: 'Klaas de Jonge heeft het over de mensen in het land, de mensen die hij op spreekbeurten ontmoet en met wie hij de Zuidafrikaanse apartheid bespreekt als een moreel verwerpelijk systeem. Over dat verwerpelijke karakter bestaat een brede overeenstemming. En die mag je

volgens hem niet verstoren. Ik beweer, als sympathisant van een militante anti-apartheidsstrijd, dat een morele verwerping niet ver genoeg gaat. Het politieke systeem van apartheid, de tegenstellingen die in apartheid worden uitgedrukt, het feit dat Zuid-Afrika een westers project is, dat blijft zorgvuldig buiten die brede consensus van Klaas de Jonge. Zuid-Afrika kan betrekkelijk makkelijk geïsoleerd worden. Wanneer de zware economische drukmiddelen die het IMF op ontwikkelingslanden loslaat, op Zuid-Afrika zouden worden toegepast, dan is het land zeer snel geïsoleerd. Dat gebeurt niet. Uit politieke onwil. Die onwil heeft oorzaken. Die oorzaken liggen in de politieke, economische en militaire verstremming van het Westen met Zuid-Afrika. En over die oorzaken heeft Klaas de Jonge het niet.'

Een consensus op morele gronden is dus veel te mager?

'Als doel op zich zeker.'

Deugt zo'n consensus ook niet?

'Dat zeg ik niet. Er zijn op grond van de morele verwerping van het Zuidafrikaanse regime zeker resultaten geboekt. Het feit dat vrijwel niemand zich meer in het openbaar profileert op een pro-apartheidsstandpunt bijvoorbeeld. Maar juist het feit dat Zuid-Afrika voor zoveel mensen een moreel probleem is geworden, biedt optimale mogelijkheden voor een verdergaande politisering van de strijd tegen apartheid. Die stap hebben de Rara-acties volgens mij gezet.'

Anti-apartheidsactivisten beweren juist het omgekeerde: dat de Rara-acties dremfels voor actievoerenden

hebben opgeworpen.

'Maar welke dan? De acties van Rara hebben geen monsterverbonden opgeleverd tussen staat en bedrijfsleven tegen de anti-apartheidsbeweging als geheel. De arrestatie van de acht zogeheten Rara-verdachten heeft niet geleid tot een criminalisering van de anti-apartheidsstrijd. Dat is zelfs zeer zorgvuldig vermeden.'

Maar de mensen in het land die Klaas de Jonge heeft gesproken, vinden die Rara-aanslagen ondertussen toch maar niks.

'Dat zegt me niet zoveel. Op plaatselijk niveau, in talloze anti-apartheidscomités, is er sprake van confrontaties over wat te doen, over de te voeren strategie. Juist omdat de anti-apartheidsbeweging een brede sociale beweging is, is ze per definitie diffuus. Ik ben ervan overtuigd dat er zeer veel mensen zijn die de huidige acties van de gevestigde comités zien als een absoluut minimumprogramma. Dat er zoveel energie is gestoken in de veroordeling van militante anti-apartheidsactivisten vanuit juist die officiële comités, dat heeft mij zeer verbaasd. Het is net of mensen als de activist en journalist Fulco van Aurich zich de afgelopen maanden drukker hebben gemaakt over Rara dan over de actuele situatie in Zuid-Afrika zelf!'

Dat is wel erg cynisch.

'Ik ben niet cynisch. Ik ben stomverbaasd wanneer ik de officiële anti-apartheidsactivisten een taal hoor uitslaan die feitelijk hetzelfde is als de teksten van Officieren van Justitie. Ik vraag me af wat ze eigenlijk dwars zit.'

★ ★ ★

Veel van je opposenten in de publiciteit rond het Rara-proces zweren bij de zogeheten laagdrempelige actievormen. Consumentenboycots zijn zeer effectief gebleken, schrijft Rudi Boon in de Groene Amsterdammer. Vind jij ze niet effectief, uitgeput, of misschien gewoon te braaf?

'Burgerlijke ongehoorzaamheid en consumentenboycots zijn actievormen waar veel mensen aan mee kunnen doen. Het geeft mensen rechtstreeks macht in eigen handen. In die zin zijn deze acties belangrijk en doeltreffend. Als echter de systematische verstrengelingen van apartheid daar en belangen hier buiten de discussie en de analyse worden gehouden, dan boeten de acties aan kracht in. Dan dragen ze ook weinig bij tot het bereiken van verderliggende politieke doelen.'

Zoals?

'Het recht om de eigen politieke en economische toekomst te definiëren. Daarvoor is ruimte nodig. Ruimte binnen een dwingend gebrek aan tijd. Die ruimte zal bevochten moeten worden, zowel hier als elders. Het Zuidafrikaanse volk vecht voor zelfbeschikking. De tactische en strategische overwegingen van de westerse staten gaan veel meer in de richting van een soort geleidelijke dekolonisatie. Met als doel het veiligstellen van de westerse belangen. En het opwerpen van een dam tegen het Afrikaans socialisme. Is het zinvol om druk uit te oefenen op een regering hier, terwijl je haar verborgen bedoelingen met Zuid-Afrika noch analyseert, noch aanvalt?'

Dat klinkt ingewikkeld. Actie heet succesvol via de macht van het getal. Veel mensen bereik je door de drempels om actie te gaan voeren niet te hoog te maken.

'De macht van het getal wordt op zijn best meegenomen naar de vergaderingen van Europese politieke samenwerking. Op zijn slechtst hoor je er niks meer van. Het getal dwingt regeringen soms in het defensief, maar meestal volgt op de macht van het getal geen andere macht. Bij de kruisraketten was ruim een miljoen handtekeningen ook niet voldoende.'

Een centrale rol in je verdediging voor de rechter speelde een citaat van Cedric Mayson, gemarteld in Zuidafrikaanse gevangenissen. 'Apartheid', schrijft hij, 'is geen soort beschaving die verschilt van die van het Westen, maar het is de ruwe ongeslepen kant ervan. Apartheid is geen smet op de westerse beschaving, maar het hart ervan. Apartheid is de lens waardoor je het geheel kunt zien, een microkosmos, een openbaring van wat de westerse beschaving in werkelijkheid is.' Wil de anti-apartheidsbeweging niet door die lens kijken?

'Jawel, maar met één oog. Het morele. Daardoor missen ze het diepteperspectief. Zuid-Afrika is, net als Israël, een westerse creatie. Het Westen

heeft ervoor gezorgd en zorgt er nog altijd voor, dat de blanke minderheid de zwarte meerderheid onder de duim kan houden. En een goede analyse schept verplichtingen.'

Wat is dat dan, met twee ogen door die lens kijken?

'Wat het is weet ik niet. Wat het vereist wel: grondige politieke voorbereiding, moeizame, langdurige en pijnlijke arbeid. Het lijkt erop of parlementair links, waartoe je de gevestigde anti-apartheidsbeweging rustig kunt rekenen, daarvoor te lui is geworden. Neem het conflict dat zich in de Rotterdamse en Amsterdamse havens afspeelt, tussen de principiëlen en de Realpolitiker in de Partij van de Arbeid. De Realpolitiker willen de Zuidafrikaanse kolen voor Nederland behouden, terwijl de principiëlen van de PvdA zich willen houden aan de boycotpassages van het verkiezingsprogramma. Maar wat gepresenteerd wordt als een tegenstelling tussen "werkgelegenheid" en "principes", dat is in feite een consequentie van de Europese eenwording. Amsterdam en Rotterdam moeten, ook als in 1992 de grenzen opengaan, een sterke economische positie hebben.

Dit is op kleinere schaal precies de reden waarom Nederland niet tot eenzijdige sancties wil overgaan. De wetmatigheden van het kapitaal, de spelregels van de slag om Europa. En dat zijn precies de grenzen waar de gevestigde anti-apartheidsbeweging halt houdt.'

★ ★ ★

Binnen kringen van het African National Congress (ANC) zou een lichte verbazing zijn signaleerd over het geweld binnen de anti-apartheidsstrijd in Nederland. In de pers is dit uitgelegd als: de Zuidafrikanen die Rara zegt te steunen, begrijpen die steun niet en wijzen haar af. Hoe beoordeel je die reactie?

'Ik ben een aanhanger van het polycentrisme, dus laat ik het omdraaien. Inhoeverre ben ik in staat of gerechtigd de kwaliteit, de doelen en de politieke strategie van het ANC in Zuid-Afrika te beoordelen? Die vraag kun je met even veel of met even weinig recht stellen. Ik beluister in de verbazing van ANC-vertegenwoordigers over Rara-acties dat de anti-apartheidsstrijd zich hier eigenlijk zou moeten opstellen als een verlengstuk van, of als blinde steun voor de diplomatieke strategie van het ANC. De diplomatieke doelen van het ANC zijn duidelijk. Het is echter niet zo dat ik als sympathisant van militante anti-apartheidsstrijd mij blind achter die strategie wil stellen. Net zo min als het zo is dat ik mij tegen die strategie van het ANC wil keren.'

Neem me niet kwalijk, maar het klinkt een beetje als: waar bemoeien ze zich mee. Jij permitteert je toch ook opvattingen – op basis van goede informatie, moet ik aannemen – over wat er wel of niet in Zuid-Afrika zou moeten gebeuren?

'Ik heb er opvattingen over, maar alleen voor zover de repressie daar in Zuid-Afrika hier georganiseerd en in stand gehouden wordt. Ik heb geen opvattingen over hoe daar de strijd gevoerd zou moeten worden of met welke middelen ze hun politieke oppositie in de zwarte townships gestalte moeten geven. Daar blijf ik vanzelfsprekend buiten. Ik denk er misschien

wel van alles over. Maar die gedachten van mij zijn ongeveer evenveel waard als de opvattingen van de officiële anti-apartheidsbeweging over de radicale strijd hier. Ik ga er nog steeds van uit dat Rara-acties niet contraproductief zijn geweest voor de anti-apartheidsstrijd. Ze rijden de ANC-diplomatie niet in de wielen. Ik heb daar tenminste nog nooit voorbeelden van gehoord. Die zijn er ook niet.'

Klaas de Jonge stelt dat het hoofaccent voor anti-apartheidsactivisten moet liggen op het terrein van politieke mobilisatie en informatie. Dat ontken je niet?

'Geenszins.'

Geweld, het Rara-geweld, waarmee jij sympathiseert en wat je legitiem noemt, revolutionair en noodzakelijk, gaat een stap verder. Je tegenvoeters stellen dat geweld in Zuid-Afrika onvermijdelijk is geworden, maar hier niet. Om Brecht te citeren: 'Die Verhältnisse, die sind nicht so.'

'Wanneer je de geweldsvraag niet verbindt aan een politiek begrip van rechtvaardigheid, dan is een beoordeling van geweld niet mogelijk. Dan kun je ook niet beoordelen wanneer toepassing van geweld politiek is, wanneer legitiem, wanneer revolutionair of noodzakelijk. Geweld als geweld, daar heb ik geen opvattingen over. Geweld als verdediging, als tegengeweld, daar ben je voor of daar ben je tegen. Je kunt er niet boven gaan staan. Als je ervoor bent, dan neem je in de realiteit waar dat onder de huidige verhoudingen alles is doortrokken van geweld. Tegengeweld is daarop een reactie. De een zal het uitleggen als wanhoop. Dat doe ik niet. De ander zal het uitleggen als een politieke daad. Dat doe ik wel. Ik stel vast dat veel van de critici van Rara-acties het geweld uitleggen als een super-individuele uiting van blinde haat of ongerichte woede. Alsof het toepassen van tegengeweld niet onderhevig is aan politieke beoordeling: wanneer wel, wanneer niet, en waarom.'

Onze samenleving verdraagt geen geweld. Dat is wat de critici zeggen.

'Wat is dat dan, "onze samenleving"? Hoe kijk je daar dan tegenaan? Is het niet zo dat onze parlementaire democratie een voortdurend afgedwongen, gewelddadig compromis is? Gepresenteerd als de enige mogelijke, redelijke oplossing, het enige alternatief voor de onredelijkheid van dictaturen, chaos en revolutie? Alsof het lot der mensheid is verbeterd met de komst naar hier van de parlementaire democratie. Slachtingen zijn en worden aangericht uit naam van die groot-

se westerse democratie. We leven hier verdomme in een klassenmaatschappij, en ook hier worden in toenemende mate de overbodige groepen mensen definitief, geruisloos doch met harde hand weggesaneerd.'

★ ★ ★

Laat ik het dan anders stellen. Geweldstoepassing door de staat is onderhevig (of behoort dat te zijn) aan wetgeving. De ondernemingen die het doelwit zijn geweest van Rara-acties maken zich hier in Nederland niet schuldig aan gewelddadigheden, maar ze worden wel op tegengeweld getraakteerd. Die ongerijmdheid wordt in de maatschappelijke kritiek op de Rara-acties afgestraft.

'Maar wat definieer je dan als geweld? Shell vervuilt, Shell buit op nationale en internationale schaal uit. Als je dat niet definieert als een vorm van geweld, ja, dan hebben we geen gespreksbasis. Shell heeft hier misschien een sympathiek *profile*. Maar dat zegt mij niks, gemeten naar wat ze op wereldniveau aanrichten. Wanneer je de Nederlandse verhoudingen vanuit een raar soort nationalisme opeens binnen de landsgrenzen wegstopt, dan kan ik me voorstellen dat je blind blijft, of het alsnog wordt, voor vormen van structureel geweld. En dan zul je ook wel een problematische verhouding met tegengeweld krijgen. Er blijft hun dan niet veel anders over dan te roepen: wij hebben het hier zo slecht nog niet, ons staan nog voldoende wegen open...'

....de andere middelen dan die van het zogeheten 'tegengeweld' zijn nog niet uitgeput, of nog niet voldoende uitgebuit...

'...ja ja, men blijft hopen. Dat ze in de bezette gebieden in Israel stenen naar kogels teruggooien of dat ze in de zwarte *townships* van Zuid-Afrika naar de wapens grijpen, dat is dan volgens gevestigd links wel legitiem, omdat hun daar geen andere middelen meer resten. Linkse solidariteit wordt een slachtoffersolidariteit. Zonder er voor hier consequenties uit te trekken.'

Wat bedoel je met 'slachtoffersolidariteit'?

'Een sympathie met verzet die is gebaseerd op het feit dat je volgens je eigen morele normen alleen kunt accepteren dat mensen zich gewelddadig gaan verzetten wanneer de repressie absoluut is en onhoudbaar, althans, wat in de eigen voorstelling voor onhoudbaar en absoluut gehouden wordt. Je neemt dan het geweldsaspect van strijd voor lief, als een soort anekdotische uitwas. Je ziet de strijd en het gewelddadige aspect eraan niet als noodzakelijke uitdrukking van de verhoudingen. Je duidt strijd in mijn ogen dan niet als politieke strijd.'

Klaas de Jonge stelt dat zonder een grondige politieke voorbereiding van de massa iedere toepassing van geweld tot mislukken is gedoemd en zelfs ver-

warring zaait onder de potentiële achterban. In mijn eigen woorden: de Nederlandse bevolking is er niet klaar voor.

'Die grondige politieke voorbereiding van de massa, dat is een tekst die ik lang niet meer heb gehoord. Ik had haar ook zeker niet verwacht uit de mond van de anti-apartheidsactivisten. Deze woorden veronderstellen dat de mensen die in beweging zouden moeten komen tegen de Zuidafrikaanse apartheid, in verarring zouden zijn gebracht door het doorsnijden van slangen bij Shell-stations en door het afbranden van warenhuizen. Die mensen zitten nu bibberend bij de kachel te wachten tot Botha uit zichzelf zijn koffers pakt. Daar geloof ik dus niks van. Die Rara-acties en de reacties hebben veel duidelijk gemaakt, dacht ik zo. In januari 1987, om een voorbeeld te noemen, ging minister Korthals Altes van Justitie met de Makro-directie in conclaaf. Voor de *journal-camera's* ging hij de vergadering in met de mededeling dat de staat niks meer voor die onverzekerbare Makro's kon doen. En voor diezelfde *camera's* kwam hij de vergadering uit met de uitspraak dat de staat deze vormen van politiek Rara-terrorisme duchtig zou aanpakken. Wat is daar onduidelijk en verwarrend aan?'

★ ★ ★

Misschien kan ik je op weg helpen. Volgens mij is het de verwarring van de angst. Zeg: het RAF-syndroom. De Rara-critici noemen het geweld juist niet legitiem, omdat de staat expliciet wordt uitgenodigd om steeds repressiever te worden.

'Ja, die stelling ken ik. Verzet roept repressie op en repressie is slecht voor het algemeen politieke klimaat. Die stelling ontkent het permanente karakter van de repressie. De repressie is een beheers- en controlemechanisme van de staat tegenover al die groepen die lastig of overbodig of beide zijn: buitenlanders, junk, politieke activisten, noem maar op. Gevestigd links heft het vingertje naar het radicale verzet en laat ondertussen de uitbouw van de repressie op weg naar 1990 en 1992 gelaten over zich heen gaan.

Verder klopt de stelling dat verzet repressie oproept in dit concrete geval ook niet. Naar de anti-apartheidsbeweging toe heeft de overheid gewoon niks gedaan. De anti-apartheidsbeweging is in het geheel niet als misdadig voorgesteld. Dat zou de overheid trouwens niet eens kunnen op het moment, zelfs als ze het zou willen. De Nederlandse overheid bevindt zich in het geheel niet in de positie om de anti-apartheidsbeweging te criminaliseren. Er is immers nog altijd geen acceptabele uitleg gekomen waarom de staat een roep om economische boycot van het Zuidafrikaanse regime niet uitvoert. Het gedraai van het CDA en andere morele-herbepaarsers duidt alleen maar op een geweldige

legitimiteitscrisis. Ze weten niet meer hoe ze het ontbreken van beleid moeten uitleggen. Daarom kan er van een criminalisering van de anti-apartheidsbeweging ook in het geheel geen sprake zijn.'

Maar daarmee is het RAF-syndroom nog niet de wereld uit. Ik citeer uit een commentaar van Rudi Boon in de Groene na afloop van het Rara-proces tegen jou: 'Destijds (bedoeld wordt de tijd van de RAF) was er een situatie waarin een beetje democraat zich geroepen voelde zowel de aantasting van de rechtsstaat als de ideeënwereld van de RAF te bestrijden, een politieke tweeslag waarin menigeen het spoor bijster raakte.'

'Een uitspraak van de klassieke intellectueel. Namelijk: niet betrokken. Hij gaat op geen enkele manier een verhouding aan met een ontwikkeling naar militant verzet, naar verzet überhaupt. Dat zoiets er is, wordt niet meer gezien als een probleem dat de schrijver persoonlijk raakt. De politieke tweeslag waarover hij schrijft kan ik niet anders uitleggen dan als een misverstand over de westerse cultuur, de zogenaamde westerse verworvenheden van de parlementaire democratie. Alsof de kwaliteit van het leven hier objectief gezien een uitdrukking is van louter vooruitgang, gezien in het perspectief van hoe het elders in de wereld is, en hoe het vroeger was. Militante acties van bijvoorbeeld de RAF jaren terug en de Rara nu (de vergelijking gaat overigens absoluut niet op) en de reactie hierop van het staatsapparaat worden gezien als een soort terugval in historische barbarij. En vervolgens niet meer bediscussieerd, niet meer geanalyseerd en ten slotte gewoon afgewezen of doodgezwegen.'

★ ★ ★

Zelfs gematigde journalisten hebben de bewijspositie van het Openbaar Ministerie in jouw zaak als 'onmogelijk' afgedaan. Desalniettemin citeert de tekst van het vonnis van rechter Michels nagenoeg naadloos uitsluitend die onmogelijke bewijspositie als bron, zonder bijvoorbeeld de technische aspecten van de verdediging daarin te betrekken. Waarom op 3 januari aanstaande nog hoger beroep? Wat kan de behandeling van jouw zaak door het Hof nog betekenen?

'Dat ligt voor mij open. Ik weet niet precies of de ontwikkeling naar een politieke justitie in brede zin wordt doorgetrokken naar het niveau van de rechterlijke macht. Of dat dit vonnis van vijf jaar celstraf, uitgesproken op 24 augustus jongstleden, een incident was, geschraagd door een reactionaire individuele rechter. Dat is trouwens een van de redenen waarom hoger beroep is aangetekend. Recente ontwikkelingen wijzen erop dat het concept van de rechtsstaat, zeker wat de positie van de verdachte betreft, aan het doorslaan is. Minister Korthals Altes heeft in een toespraak gezegd, dat

de rechten van de verdachte in geen verhouding meer staan tot de mogelijkheid van de overheid om crimineel gedrag nog daadwerkelijk op te sporen, te vervolgen en te veroordelen. In andere woorden: het OM wil de mogelijkheden tot vervolging en strafbaarstelling uitbreiden ten koste van de positie van de verdachte. Geen strikt Nederlandse maar steeds meer een Europese zaak, trouwens. Zeker in het kader van de grenzeloze zegeningen van 1992. De strafrechtspleging wordt overduidelijk geëgaliseerd. Dat zulks gebeurde op bijvoorbeeld het terrein van de *soft drugs* wisten we al uit de zaak van Harm Dost. Maar nu richt het zich ook op het streng aanpakken van vormen van verzet die de staat niet goed uitkomen. Niet door strafbare feiten rechtmatig op te sporen, te bewijzen en vervolgens tot een veroordeling te komen. Maar simpelweg door de *intentie tot radicale standpunten op te sporen, via een constructie zogenaamd te bewijzen, en vervolgens te veroordelen*. Door artikel 140 uit onze strafwetgeving, parallel aan artikel 129a uit het Westduitse strafwetboek (beide artikelen zijn gericht tegen misdadige organisaties - lz) zodanig uit te breiden, aan te scherpen en vooral opzettelijk vaag te houden, is men feitelijk bezig het strafrechtelijke klimaat te verruimen. Het resultaat is je reinste slavernij van de geest. Radicaal denken, interviews geven of iets opschrijven, leidt tot een beschuldiging. Niet in het kader van het daadstrafrecht, maar in het kader van een soort "intellectueel daderschap". *Gesinnungs-strafrecht*, zeggen ze bij onze Oosterburen. *Het mededenken van het medeplegen.*

Met welk effect?

'De angst die dit moet zaaien is simpel. Iedereen zal zich nog wel twee keer bedenken alvorens naar een openbare vergadering te gaan, daar uitspraken te doen over wat je vindt wat in een concrete politieke zaak zou moeten gebeuren, omdat hij of zij het risico loopt vervolgens artikel 140 aangesmeerd te krijgen.'

Rudi Boon en John Janssen van Galen (HP) krijgen dus met terugwerkende kracht gelijk: de criminalisering van het onverzoenlijke 'nee' is op gang gekomen?

'Maar dat was al lang in gang gezet! Ik vind het behoorlijk hypocriet om nu pas te gaan piepen over de rechtsstaat die daadwerkelijk een sterke staat aan het worden is, terwijl dat zich al geruime tijd aankondigde, in de tijd dat de linkse intelligentsia nog in navels peuterde of op zijn best beteuterd en sprakeloos toekeek. De repressie wordt nu inderdaad zo hoog dat iedere burgerlijke intellectueel moet gaan oppassen.'

Heeft er in augustus dan eigenlijk wel een proces plaatsgevonden? Het OM roept hel en verdoemenis over bepaalde acties, maar verzuimt met sluitend bewijsmateriaal te komen, tenminste als ik bladen als Elseviers

Magazine moet geloven. En de rechter sluit vervolgens de rijen en veelt een vonnis dat volgens velen aan de hoge kant is, om het zacht uit te drukken.

'Ik vond het vonnis een stenogram van het requisitoir van de Officier van Justitie. Meer dan twee centimeter boven het Wetboek van Strafrecht is de rechter niet uitgekomen. Er heeft dus in feite geen proces plaatsgevonden. Rechtspraak dient ter legitimering van de burgerlijke rechtsstaat. Men doet onafhankelijk recht, boven de partijen staande. Nu ben ik er al wat langer achter dat rechters ook niet van een andere planeet afkomstig zijn. Maar tijdens het uitspreken van het rechterlijke vonnis in augustus is het laatste restje van mijn "burgerlijk bewustzijn" ernstig geschokt.'

Heeft je verblijf in de Bijlmerbajes je blikveld en je opvattingen veranderd?

'Ik denk niet veel anders, ik denk niet veel meer en ik denk zeker niet minder dan toen ik nog buiten vrij rondliep. De mogelijkheid om dat uit te wisselen met anderen, dat tot ontwikkeling te brengen, die is vanzelfsprekend veel beperkter geworden. Politieke gedachten van een enkeling betekenen niet zoveel, die dragen weinig bij tot verandering. De uitwisseling mis ik zeer. Het is moeilijk geworden deel te blijven nemen aan de intensieve discussies over politieke tegenmacht, over perspectieven voor de jaren negentig. De analyse maken, dat lukt nog wel - ik lees me hierbinnen een versuftenis. En mijn kritische geest heb ik ook meegenomen. Maar dat alles omzetten, me een onderdeel te weten van een praktijk, ervoor te vechten om er echt bij te blijven, vooral bij wat er buiten de bajes gebeurt, dat is zwaar werk hier. Politiek ben ik geïsoleerd. Gelukkig nog niet zo extreem als ze dat in Duitsland doen.'

In een van onze talrijke telefoongesprekken praten we over gedichten die de hoopvolle uitdrukking zijn van meer dan één individu. De poëzie van het collectieve geheugen. Ik herinner me de monotone dreun waarmee de Australische Aborigines 'hun vertrapte land zingen', hij herinnert zich de verklankte woede in de Spaanse *Cante Jondo*. Zoals zo vaak gaat het gesprek door in een brief. René Roemersma schrijft: 'Omstreeks de eeuwwisseling schreef de Spaanse dichter Antonio Machado: "De zinnen worden gezongen en gevoeld, ze komen voort uit het hart en niet uit het verstand. Ze bestaan meer uit tranen dan uit woorden. Alleen de traditie van het weklagend gezang, dat zo eigen is aan ons volk, is in staat zoveel pijn en liefde in de rijen van de zangeressen te vatten. Het is het weten van het volk, het collectieve weten. Het omvat alle kennis over lijden, liefde, sterven en verafschuwing."'

Even stokt de brief, de schrijver haalt adem, en ademt door. René vervolgt: 'Eigenlijk zou ik me nu moeten hullen in een gepast stilzwijgen, maar dat gaat nou eenmaal niet met deze vorm van communicatie. Om te begrijpen wat er voor ons in de metropolen allemaal op het spel staat in de race naar de toekomst, zijn het deze collectieve ervaringen die ook ons in staat moeten stellen de culturele en psychische "Verelending" te overwinnen. Het gaat er ons onder andere om dit collectief weten te behouden, in veel gevallen gekoppeld aan strijd voor nationale zelfbevrijding. Dat is een zaak die de vooruitgang van de soort dient. De eigen identiteit gebaseerd op het collectieve geheugen heroveren. Het is een van de pijlers waarop de verbondenheid met de strijdenden overal ter wereld gebaseerd is.'

LOEK ZONNEVELD

De Groene Amsterdammer

16 december '88

Het motto is een citaat uit de laatste sumud!:
"Omdat de aanval op je wezen zo totaal is in de bajes, is de oriëntatie op buiten, daar onderdeel van zijn, een overlevingsnoodzaak en heeft de betekenis van de zin: onze identiteit als mens herwinnen en kollektiviteit als doel en middel in de strijd, zich voor mij verdiept. De bajes blijft een brandpunt van sociale verrotting, waar een enkele bloem bloeit, maar de stank overheerst. Ik schreef het al eerder, maar het heeft nog niets aan waarde ingeboet, integendeel: voor mij is het belangrijkste me te blijven verzetten tegen die rol van sociale gevangene. Niet omdat m'n medeboeven me te min zijn, maar omdat het een onderdeel is van de afbraak van en de aanval op m'n politieke identiteit. En dat is geen identiteit die alleen het heldere weten of allerlei analyses omvat, maar juist ook het vechten voor m'n eigen subjektiviteit en dat is wezenlijk dezelfde knokpartij die eenieder van jullie daar buiten moet voeren, zij het onder ietwat andere omstandigheden. Uiteindelijk zijn we allemaal -in meer of mindere mate- producten van een maatschappij waarin de vervreemding totaal georganiseerd is."

UITNODIGING

info/ diskussieavond 2 jan.
Migrantenhuis 20.00 uur
Van Ostadestraat 341 A'dam

Voorafgaand aan de behandeling van het hoger beroep van René (3 jan. 8.30 uur Paleis van Justitie, Prinsengracht A'dam) is er een info/ diskussieavond georganiseerd. Hoewel het uiteraard ter sprake zal komen, willen we deze avond niet uitsluitend wijden aan het specifieke karakter van de rechtszaak van 24-8, waar René tot 5 jaar werd veroordeeld of aan bespiegelingen van het hoger beroep de volgende dag. We willen wel de ontwikkelingen centraal stellen, waar 't justitiële optreden tegen René een onderdeel van is. Liep de repressie twee, drie jaar geleden nog vooral op het nivo van invallen en kortstondige arrestaties, momenteel worden we gekonfronteerd met: grootschalige en langdurige, zo niet permanente onderzoeken, langdurig voorarrest en hoge straffen, die steeds meer gebaseerd zijn op politiek-juridiese konstrukties.

Repressie, in de vorm van smeris-terreur en politieke justitie en rechtspraak, wordt een permanente faktor, iets waar we telkens rekening mee zullen moeten houden. Aan de ontwikkeling van de repressie ligt immers een strategie ten grondslag, die voornamelijk bepaald wordt door hun politieke prioriteiten in plaats van door onze activiteiten en die vooral preventief bedoeld is. De vonnissen tegen René en tegen de mensen uit Nijmegen zijn de bekendste voorbeelden van deze tendens, hoewel niet de enige.

Een ander voorbeeld is de Dev-Sol zaak waar van de aanvankelijke zes verdachten er uiteindelijk twee veroordeeld zijn tot maar liefst vier jaar

Wat openlijke activiteiten betreft, geven de smerisprovokaties bij het proces tegen Frank Hoffmann en het op de duitse manier begeleiden, cq. insluiten van een demo in Nijmegen, aan dat er ook op dat terrein sprake is van verscherpt optreden. De relatieve ruimte, die we in de nadagen van de verzorgingsstaat gehad hebben, verschrompelt zienderogen. Steeds meer zit de smeris er letterlijk bovenop. Bajes, als voorarrest of straf, is in alle gevallen een mogelijke konsekwentie, die zowel objektief als subjektief dichterbij komt. Objektief, omdat voor iedereen die zich verzet de kans erop groter wordt, omdat meer dingen strafbaar zijn geworden dan wel aktiever vervolgd worden. En subjektief, omdat meer mensen er direkt of indirekt mee te maken zullen krijgen.

Voor het eerste gedeelte van de avond, hebben we mensen uit Denemarken en de B.R.D. uitgenodigd. Vooral de mensen uit de B.R.D. hebben we gevraagd te vertellen over hun ervaringen met bajesstrijd. Onder andere de ontwikkeling van de eis tot samenvoeging van de politieke gevangenen. Ze zullen ook vertellen over de toename van de repressie in de B.R.D.

Het laatste jaar is de vervolging met gebruik van artikel 129^a enorm toegenomen. Het aantal gevangenen of mensen die op hun proces wachten, is opgelopen tot 200. Aan zowel de mensen uit de B.R.D. als uit Denemarken is ook gevraagd te vertellen over het verzet daar. Er zal gelegenheid zijn tot het stellen van vragen, maar dit deel van de avond zal voornamelijk informatief zijn. Na de pauze willen we een diskussie op poten proberen te zetten. We delen de kritiek, die er na aanleiding van de manifestatie op 9 aug loskwam; Er wordt veel diskussiëstof, door zowel de sprekersters als

de brochure aangeboden maar er was/is geen gelegenheid dit te bediskussiëren. Degene die de eerste uitnodiging voor 2 jan in de zwarte nr. 116, hebben gelezen, dat we zouden proberen de "bewegingsdiskussie" samen te vatten in een aantal diskussiëstellingen. Toen we ons dit concreet probeerden voor te stellen, beekroop ons al snel het idee, dat we bezig waren met een soort mini-kongres. Alles is belangrijk, maar we zullen ons toch moeten beperken. We hebben besloten wat dichterbij de direkte aanleiding en het eerste gedeelte van de avond te blijven. Dwz., dat we de vraag hoe we als beweging in nederland met repressie omgaan centraal willen stellen. We willen verder komen dan wat kale opmerkingen dat het niet dicht moet slaan en dat we er offensief mee om moeten gaan. Dit betekent o.i. ruimte geven aan ons zelf voor een zelfanalyse op bewegingsnivo. In hoeverre slaat het dicht op individuele of groepseilandjes, zijn mensen bang om te spreken op bijeenkomsten, bepaald art. 140 de strategiese keuze voor legale of illegale akties, zijn mensen huiverig voor samenwerking in grotere verbanden. Het antwoord op repressie is niet eenduidig, maar bestaat volgens ons uit een aantal elementen:

- 1- Bajesstrijd
- 2- Samenwerking
- 3- Militante akties

Ad1) Bajes als voorarrest of straf, is een mogelijke konsekwentie die steeds dichterbij komt. Ons denken over het ontwikkelen van strijd; het perspektief moet niet ophouden bij de bajesmuren. Dan wordt bajes echt een eindstation, individuele pech en zien te overleven. Het denken over hoe je in de bajes als politiek-gevangene onderdeel blijft/bent van de strijd buiten en er aan bij kunt dragen, gaat ons allen aan. Daarnaast is het belangrijk

erover te praten; hoe wij als radikale beweging onze politieke gevangenen zoveel mogelijk kunnen ondersteunen.

Ad2) De discussie blijven voeren in stedelijke, regionale en landelijke verbanden. Zoeken naar de mogelijkheden tot verbreding op inhoud. Kontakten en samenwerking met andere strijdende groepen (ook buiten de beweging). In samenhang daarmee proberen ook op het openlijke legale nivo, rad / rev.

politiek een gezicht te geven. Bv. als blok op demos, manifestaties, discussiebijdragen en op lmei demo/manifestatie Doorgaan met het bedenken en uitvoeren van gezamenlijk bediscussieerde radikale militante campagnes.

Ad3) Militante akties. Het blijft van wezenlijk belang om militante akties te voeren. Hoewel we ons realiseren welke ontwikkelingen met een art.140

in gang zijn gezet, mogen ze uiteindelijk niet van invloed zijn op onze praktijk.

De uitkering van René is stopgezet!!
Daar komt bovenop dat het "leven" in de bajes duur betaald moet worden, letterlijk én figuurlijk!!!
Financiële ondersteuning voor René is welkom op giro 2077806

t.n.v. St. Zwarte Gans
A'dam
o.v.v. solipot René.

BAJESDEMO 31-12

naar de BIJMERBAJES!..

VERZAMELEN OM 23.00 uur HVO WEESPERZIJDE 110 A,DAM

Op 31 december zal er's avonds rond middernacht een demonstratie bij de bijlmerbajes plaatsvinden. Deze demo is bedoeld om solidariteit te betuigen aan al die mensen, die achter slot en grendel zitten, met name onze kameraden René en de twee Dev-Sol symphatisanten Halil en Mustafa.

De laatste twee zijn op 7-2-"88 tot 4 jaar gevangenisstraf veroordeeld. Onze symphatie gaat zeker niet uit naar de bewakers, de direktie, racisten, verkrachters en collaborateurs met de smeris.

Voor de anderen geldt:

Deze 'feestelijke periode' is voor hun een moeilijke tijd. Doordat veel bewakers niet aanwezig zijn, zitten zij dagenlang achter gesloten deuren. Deze situatie en de gedachte, dat zij deze dagen niet kunnen doorbrengen bij vriendinnen en familieleden, hebben tot gevolg dat zij zich extra eenzaam voelen.

Wij willen deze mensen een hart onder de riem steken door samen het nieuwe jaar in te gaan.

Voor wie zich zelfs binnen die konfrontatie staande houdt bestaat de bajes binnen de bajes: het isolatie-regime. Zoals uit de bouw van speciale iso-vleugels bij de 5 nieuwe NL'se bajes blijkt, is de staat van plan dit middel in de toekomst vaker toe te passen. Ze zijn bang voor

een verhevigd sociaal en politiek verzet vanuit de bevolking, veroorzaakt door kortingen, bezuinigingen, vervreemding en meer repressie, en bereiden zich daar nu al op voor.

De nieuw gebouwde en nog te bouwen isolatie-vleugels zijn gebouwd naar het Duitse model. Er is een regeringskommissie in Stammheim op werkbezoek geweest om zich te oriënteren wat de beste manier is om d.m.v. witte folter

de gevangenen vooral psychies kapot te maken. Aan de hand van hun rapporten en ervaringen zijn de nieuwe iso-vleugels gebouwd. Verder is er een speciale oproerbestrijdings-eenheid, gericht op de gevangenen, opgericht, bestaande uit 30 getrainde vechtmachines. Deze LBB (Landelijke Bijstandseenheid Bewaking) heeft onlangs al in Den Bosch opgetreden bij een zgn. celdoorzoeking. Ten slotte is het de bedoeling de gevangenen te privatiseren,

waarbij het zo zal zijn dat de gevangenen zullen worden overgelaten aan de totale willekeur van de manager en zijn maatjes, waarbij een eventuele controle-achteraf door overheidsorganen achterwege zal moeten blijven met het oog op efficiëntie en "ongewenste staatsbemoeïenis". Het strafsysteem is gericht tegen de mensen die zich onder aan de ladder van de kapitalistische hiërarchie bevinden, zij zijn de potentiële verzetshaarden. De werkelijke misdadigers (pornobazen, drugsmafia, industriëlen, "volks" vertegenwoordigers, dierenfokkers etc.) blijven buiten schot en/of komen er nog met een hoge schadevergoeding vanaf. Mannen kunnen vrij uit de voeten in deze sexistiese maatschappij, wanneer zij potten, flikkers, kinderen en vrouwen mishandelen.

Wanneer jij zoals René, Halil en Mustafa de kapitalistische cq. imperialistische belangen aanvalt, gooit de staat jou voor langere tijd in een cel. In principe zijn wij rechteloos, als we ons niet aanpassen aan het systeem. Wij

Maar er spelen nog meer motieven achter onze demo. Deze demo is ook gericht tegen het strafgevangenisstelsel, dat hoe dichter de Europese eenwording nadert, steeds repressiever zal worden. Wij wijzen het strafgevangenisstelsel af. Zoals wij begrijpen is het niet bedoeld om mensen aan het denken te zetten tijdens hun gevangenschap. Het strafsysteem is het krachtigste middel van de staat om zijn "onderdanen" klein te krijgen en te houden.

Binnen de bajes laten zich dezelfde onderdrukingsverhoudingen gelden als buiten de bajes (straf voor degenen die zich verzetten en beloning voor de hielenlikkers), met dit verschil dat de konfrontatie met die onderdrukking iedere dag gevoerd moet worden en op een hoger nivo plaatsvindt.

moeten vechten tegen een repressieapparaat, dat beslist over onze straf en onze toekomst. Laten we goed beseffen dat niemand over

ons mag beslissen, dan alleen wijzelf! Tijdens een rechtzaak, in een cel en in de maatschappij proberen ze over ons te beslissen en ons tot hun speelbal te maken. De onderliggende autoritaire gedachte van het strafstelsel is helaas ingeburgerd in de maatschappij waarin wij moeten vechten om te kunnen leven.

Deze anti-vrijheidsgedachte houdt nog steeds het strafstelsel in stand. De strijd tegen het strafstelsel is voor ons een strijd tegen alle instituten (bv. politie, justitie en rechters) en mensen, die de vrijheid geweld aandoen.

Europa 1992 zal vooral gevolgen hebben voor iedereen die zich niet aan het systeem aanpast. De Europese kapitalisten willen van Europa een wereldmacht maken. Wij zullen direct gekonfronteerd worden met de gevolgen van de Europese eenwording.

Door de Europese eenwording wordt de uitbuiting groter. Bv. verlaging van uitkeringen, verlaging min.loon, verhuisvrouwisering v.d. arbeid en verscherping van de vreemdelingenwetgeving

De repressie wordt verhoogd omdat ze een sterker verzet tegen de uitbuiting verwachten.

De wetgeving zal strakker worden. Het zal veranderen van een justitiële in een politieke rechtspraak. Het gebruik van Art. 140 ★

(dat er vooral op gericht zal zijn om complete (vooral pol.) organisaties te kriminaliseren en af te straffen) en het vervallen van het zwijgrecht, zijn slechts enkele topjes van de ijsberg die we straks voorgeschoteld krijgen. Meer politieteamen zullen in het leven worden geroepen om de repressie tegen de mensen die onder aan de ladder staan en zich verzetten, op te voeren. Ondertussen zullen de mensen lekker gemaakt worden met propaganda en circusvertoen door de voorstanders van Europa 1992. De repressie en de propagandashow zullen het beeld zijn voor de komende jaren. Het zal voor ons een harde konfrontatie worden en we zullen moeten vechten om onze idealen en onze eigen structuren, die we hebben opgebouwd, te behouden.

★ het strafbaar stellen van het voorbereiden van misdrijven.

Europa 1992 zal de macht van het kapitaal vergroten. De toenemende uitbuiting, onderdrukking, vervreemding en individualisering zal meer mensen er toe dwingen om via de zgn. illegale weg aan hun materiële en andere (bv. culturele, emotionele) behoeftes te voldoen.

Vrouwen en mannen zullen strakker worden ingesloten binnen het keurslijf van de sexistiese maatschappij, met als gevolg meer sexisties geweld. Migranten zullen de racistiese gevolgen ervaren van bv. de pasjeswet. Het hedendaags vluchtelingenbeleid in Europa toont aan dat er in Europa 1992 geen plaats meer zal zijn voor vluchtelingen.

Wij moeten ons verzetten tegen de repressie binnen en buiten de gevangenis, door ons niet tegen elkaar uit te laten spelen, maar een sterke solidariteit te ontwikkelen. Laten we vechten vandaag en morgen voor zelfbeschikkingsrecht voor alle volkeren, mensen en dieren.

Wij stellen ons een krachtige demonstratie voor met veel siervuurwerk en veel fantasie (bv. spandoeken, vuurspuwers, ladders, bulldozers en fakkels). De verzamelplaats is in het HVO, Weesperzijde 110 te Amsterdam om 23.00 uur ★

Kom met een heldere geest, na de demo kunnen we feesten! Wij laten ons niet intimideren, de strijd gaat door.

Op 3 januari is het Hoger Beroep van René aan de Prinsengracht. Verzamelen om 8.30 aldaar.

★ Het is ook mogelijk om om 23.00 uur bij het metrostation Spaklerweg te verzamelen, in de buurt van het tunneltje.

DE ZWARTE

Hamburg, München überall...

IN DE BRD LOPEN OP DIT MOMENT ZO'N 200 JUSTITIËLE ONDERZOEKEN OP GROND VAN HET BERUCHTE ARTIKEL 129a : ONDERSTEUNING VAN EEN TERRORISTIESE ORGANISATIE. ONDERSTAAND VERHAAL GAAT OVER EEN 129a PROCES IN HAMBURG, EN DE ACTIES EROM HEEN.

In Hamburg draait het om twee justitiële onderzoeken op grond van 129a: één tegen Ute, een advocate van RAF-gevangenen. Haar proberen ze te pakken o.g.v. een briefwisseling met één van haar cliënten. Of het tot een proces komt, is op dit moment niet duidelijk.

In het geval van Fritz kwam het wel tot een proces. Hij wordt er van beschuldigd " een vereniging ondersteund te hebben, wiens doel en praktijk erop gericht is over te gaan tot moord, ontvoering, gijzeling en springstofaanlagen.

Die ondersteuning zou bestaan uit het daadwerkelijk meewerken aan het samenstellen en verspreiden van SABOT, een blad uit Hamburg.

Konkreet gaat het om Sabot 14, waarin een discussiebijdrage is opgenomen, die voor het toenmalige 'anti-imperialistische plenum' werd aangeleverd, waar gemobiliseerd werd voor het voortbestaan van de Hafenstrasse (Tage X).

Daarin werd o.a. de samenvoeging van alle politieke gevangenen geëist, en gepleit voor de vorming van een 'politiek-militair front' in West-europa tegen de herstructurering en de Europese eenwording.

"Het proces tegen Fritz is gericht op onze communicatiestructuren. De totstandkoming van radikaal verzet, de verbreding van de discussie- en informatievoorziening over revolutionaire organisatie moet verhinderd worden. Tegelijkertijd zien we het proces ook als een gerichte aanval op de persoon Fritz. Daar hij al lang actief is (AKB, kraken, Hafenstrasse, anti-IMF kampanje.....) wordt hij persoonlijk voor de ontwikkeling van het verzet veroordeeld, en willen ze ook de geschiedenis van onze strijd treffen, die deels in de ervaringen en overlevering aan jongeren wordt belichaamd." (Prozesinfo 1)

Rondom het proces worden acties georganiseerd om maximale aandacht te krijgen voor wat er gebeurt.

Er vinden confrontaties plaats met de politie, als demonstranten het tot een fort omgebouwd gerechtshuis proberen te bereiken. Uiteindelijk slaagt een aantal mensen er in de publieke tribune te bereiken. De eerste procesdag blijft steken in allerlei juridies gehakketak. De afgeladen publieke tribune, die zich flink weert, dreigt steeds ontruimd te worden.

De tweede procesdag zijn er weer veel mensen op de been. Als de publieke tribune weer 'lastig' is, besluit het gerechtshof de tribune te ontruimen en het proces 'voor onbepaalde tijd' achter gesloten deuren verder te laten gaan.

Uit protest hiertegen wordt besloten het stadhuis te bezetten, om de openbaarheid van het proces op een andere manier te herstellen. De demonstranten dringen door tot de raadszaal, waar de gemeenteraad op dat moment vergadert. Spandoeken worden ontrold, leuzen geschreeuwd en de eisen voorgelezen :

-onmiddellijk herstel van de openbaarheid van het proces.
-stopzetting van de vervolging tegen Fritz vanwege zijn politieke overtuigingen, en de repressie tegen het verzet in het algemeen.

-onmiddellijke vrijlating van de mensen die tijdens de procesdagen zijn gearresteerd. Daarnaast wordt in leuzen de samenvoeging van alle politieke gevangenen geëist, stopzetting van alle 129a-vervolgingen en stopzetting van de isolatie-folter in de gevangenis. Ondertussen waren alle uitgangen van het stadhuis afgesloten en werd het gebouw omsingeld door de politie. De demonstranten trokken zich terug in de fractiekamer van de Grün-Alternative Liste (GAL) om te overleggen. Uiteindelijk wordt het stadhuis hardhandig ontruimd, en wordt van iedereen de identiteit vastgesteld en genoteerd.

De actie wordt een regelrechte politieke rel. Burgemeester Voscherau en de SPD-fractievoorzitter trekken vergelijkingen met de nazitijd en de SA-horden. "Voor het eerst sinds de nazitijd is een in vrijheid gekozen parlement blootgesteld aan een zo massieve pressie van de straat.".

De CDU legt een gedeelte van de schuld bij de SPD omdat die partij een chronisch blinde vlek zou hebben voor 'veiligheids-aspecten'. Gezamenlijk beschuldigen de SPD, CDU en FDP de GAL ervan de actie te hebben georganiseerd en gecoördineerd. "Het is onverdraagbaar dat in een democratisch gekozen parlement afgevaardigden zitten die zich niet op de rechtstatelijke principes oriënteren". (Elstner, SPD).

den §129a brengen wir zu Fall!

De politie wist te melden dat de demonstranten behoorden tot "de omgeving van de RAF, de anti-imperialistische en autonome sien, en voor een gedeelte uit de Hafenstrasse- en Schanzenstrasse kwamen". Waarin burgemeester Voscherau weer een kans zag om alsnog van de - door hem gehate - overeenkomst tussen de gemeente en de Hafenstrasse af te komen.

Terwijl de SPD, CDU en FDP zich over de vraag bogen of de de GAL-fractie nog wel langer ruimte in het stadhuis ter beschikking zou moeten worden gesteld, kwam het tot een scheuring binnen de GAL tussen de realo's en fundi's. Ondertussen had justitie besloten tot vervolging van de bezettersters over te gaan, op beschuldiging van 'verstoring van de werkzaamheden van een wetgevend orgaan'.

Hieronder volgt de vertaling van de laatste procesinfo (3)

Gisteren gingen we weer om 9 uur naar het gerechtsgebouw. Om onze eis tot openbaarheid van het proces kracht bij te zetten, gingen we gezamenlijk leuzen roepend naar de rechtszaal in het gebouw. We riepen "Hamburg, München überall, 129a bringen wir zu fall!", "Deutsche Richter üben fleissig für ein neues '33" en "Der Richter steht nicht gern allein, er braucht dazu das Bullenschwein". Voordat het tot een ontruiming kwam verlieten we weer aaneengesloten het gebouw. Bij het verlaten van het gebouw kwam het tot schermutselingen met de smeris. Iemand die een spandoek had gedragen werd op weg naar de Gnadekirche door de smeris gearresteerd. Hij zat al in de politieauto toen enigen van ons de- toen nog stilstaande- auto probeerden tegen te houden. Daarop reed de smeris plankgas weg en maakte in een zig-zag koers jacht op ons. De bestuurder werd door de anderen opgehitst. Het scheelde weinig of er waren mensen overreden.

Het verloop van het proces

Als eerste kondigde rechtbankpresident Bürriig aan dat, zoals verwacht, het proces nog steeds niet publiekelijk toegankelijk zou zijn. De openbare aanklager moest daar nog zondig aan toevoegen, dat de manier waarop ze nu gestoord werden (er waren spreekkoren van buiten te horen als reactie op het besluit) wel voor zich zelf sprak.

De advocaten maakten nog eens duidelijk wat het politieke karakter van het gehele gebeuren

was, dat de mensen buiten natuurlijk partij trokken en solidair waren, dat er onder brede lagen van de bevolking grote onvrede leefde over het gebeuren en over 129a, en dat de veiligheidseisen van de rechter op de eerste procesdag (iedereen werd gefouilleerd, pen en papier mocht niet naar binnen, oorbellen vielen onder de wapenwet etc.) voor geen redelijk mens te begrijpen was. Daarna herhaalde ze hun eis tot stopzetting van het proces wegens niet-ontvankelijkheid van het Openbaar Ministerie. Bürriig legt de eis naast zich neer.

Er wordt verder gegaan met het uiteenzetten van het bewijs, er wordt bijvoorbeeld voorgelezen uit het bewuste stuk in Sabot 14, en een nummer van Sabot waarin met de hand aantekeningen waren gemaakt werd tot in detail besproken, om daarmee later te bewijzen, dat Fritz een beslissende stem in Sabot had, omdat hij dat artikel gekorrigeerd had.

De advocaten verzoeken de bewijsvoering te beëindigen, omdat na het voorlezen van de bewuste discussiebijdragen uit Sabot 14 duidelijk is dat het hier om politieke analyses gaat, dus dat publikatie daarvan onmogelijk onder 129a kan vallen.

De rechtbank legde ook dit terzijde- ze weten immers wat ze te doen staat. Als onderbouwing van de afwijzing wordt gesteld dat als 'oriëntatiehulp' nog meer teksten ter sprake moeten komen om duidelijk te kunnen maken dat de formuleringen in de discussiebijdragen dezelfde zijn als die in RAF-publikaties (mei '82) en in het blad 'Zusammen Kämpfen'. Daarbij werd een BKA (politieke recherche) rapport gebruikt over de politieke samenhang tussen de RAF en 'Zusammen Kämpfen'.

Doel van deze strategie was een lijn te trekken van Fritz naar Sabot naar de discussiebijdragen naar 'Zusammen Kämpfen' naar de RAF.

Wederom protesteerden de advocaten tegen deze konstruktie.

Ondertussen hadden symphatianten de Petrikerk in de binnenstad bezet, om het proces in de openbaarheid te krijgen. Daarbij werd de volgende verklaring uitgedeeld:

FRITZ MOET VRIJ BLIJVEN

Afgezien daarvan,
- dat in Palestina, Chili, Koerdistan, Zuid-Afrika..... een

openlijke oorlog wordt gevoerd tegen de bevrijdingsstrijd - dat hier bijvoorbeeld in de tijd rond kerstmis meer vrouwen als gewoonlijk worden mishandeld en naar vrouwenhuizen moeten vluchten,

gaat het er op dit moment ook in een ander opzicht niet zo vredig aan toe. De staatsmacht slaat op mensen in, die zich radikaal verzetten tegen uitbuiting en onderdrukking. Wij noemen dat ook oorlog. Oorlog tegen ons, het verzet: het uit elkaar slaan van demonstraties, bespioneerden worden, isolatie in de gevangenis..... Wij hebben vandaag de Petrikerk bezet, omdat wij de aandacht willen richten op een proces tegen Fritz Storim. Het proces vindt achter gesloten deuren plaats, wij zijn eruit geslagen, omdat een van ons iets riep. De eigenlijke reden is echter alleen dat zij willen verhinderen dat wij door onze massale aanwezigheid bij het proces naar buiten brengen, waar het daar werkelijk om gaat. De aanklacht tegen Fritz is dat hij voor de RAF heeft geworven. Hij zou verantwoordelijk zijn voor het Hamburgse tijdschrift Sabot, waarin een discussiebijdrage voor een manifestatie voor het behoud van de Hafenstrasse staat afgedrukt. Dat is alles. Zelfs naar de burgerlijke criteria van de zogenaamd persvrijheid is dit iets wat niet kan.

Dat is dan ook niet waar het werkelijk om gaat.

Het gaat hen om intimidatie:

- wij moeten bang worden om radikaal-linkse bladen te maken
- wij mogen de situatie van de politieke gevangenen niet in de openbaarheid brengen.

Daartegen eisen we:

- Fritz moet vrij blijven
- stopzetting van het 129a-beleid
- samenvoeging van de politieke gevangenen in door hen zelf bepaalde groepen.

WIJ ZIJN NIET MET Z'N ALLEN-DE GEVANGENEN ONTBREKEN !!!!

De hoofdingang van de kerk was inmiddels met kettingen gebarricadeerd. Het kwam tot confrontaties met de smeris toen medestanders ons eten kwamen brengen, iets wat de smeris helemaal niet zag zitten. Tegen vieren verlieten we de kerk door een zijingang. Ons doel het proces onder de aandacht te brengen was gelukt. Buiten vormden we met de anderen een demonstratie van zo'n 150 mensen. De stemming was goed, ook toen we door een massieve smeris-eenheid werden begeleid. MEK-smerissen met kogelvrije vesten liepen nog een oude vrouw onder de voet, die met een hoofdmond naar het ziekenhuis moest.

"VERZUURDE TOEKOMST"

In de Zwarte wordt er nooit over geschreven: de immer voortschrijdende milieuvervuiling. Maken we ons er gewoon niet druk over? Of willen we het niet weten? Past het niet binnen ons rev. perspectief? Ik weet het niet. In de praktijk zie ik het aantal auto's om me heen alleen maar meer toenemen. Hier en daar wordt wel wat nagedacht over het gebruik van milieu-vriendelijker verf, of het gebruik van hardhout. Maar tegelijk zitten een hoop mensen 'al is het maar voor het geld) hout te stoken in hun allesbranders. Waarom kunnen we ons wel druk maken over kernenergie en de bio-industrie en niet voor de rest?

In het volgende artikel wordt er een overzicht gegeven van de stand van de vervuiling in Nederland: in cijfers.

drie soorten vervuiling

In de praktijk kunnen we bij de milieuvervuiling drie soorten onderscheiden:

- Vervuiling die het karakter heeft van een snelle vuilstroom. Voorbeelden hiervan zijn atmosferische verontreiniging met stoffen die de luchtwegen prikkelen, en bijvoorbeeld de verontreiniging van de rivieren met bestrijdingsmiddelen: wat begin van de week bij Bazel in de Rijn wordt gegooid is eind van de week bij Hoek van Holland.

- Vervuiling die het karakter heeft van een langzame vuilstroom. Het belangrijkste voorbeeld is de vervuiling van het grondwater door stoffen als nitraat, sulfaat en onkruidverdelgers. Het duurt jaren voor deze stoffen in het grondwater uitspoelen, het is een langzaam tikkende tijdbom.

- Stapelende milieuvervuiling. Voorbeelden hiervan zijn bodemverzuuring, gifbelten, de diffuse verontreiniging van de bodem met onder meer zware metalen en slecht afbreekbare organische verbindingen, de "overvoeding" van kustwateren met fosfaat, de opwarming van het klimaat door het broeikas-effect en de afbraak van de ozonlaag. Juist deze stapelende vervuiling neemt de laatste tijd steeds ernstiger en onheilspellender vormen aan en dat proces is alleen te stoppen door de toevoer van vervuilende stoffen met gemiddeld zo'n 80% te verminderen.

Volgens Lucas Reijnders: Een zeker percentage kan door de natuur zelf opgelost worden dankzij het zelfreinigende vermogen. Dat percentage varieert per stof. Voor cadmium bijv. is het erg laag, tien procent, voor fosfaat ligt het hoger. Maar gemiddeld moet de toevoer van vervuilende stoffen 80 procent minder worden om te zorgen dat de toestand niet verergert. We hebben het dan dus over stabilisatie: de stijgende lijn wordt een horizontale. Van herstel is dan nog steeds geen sprake.

Kort geleden verscheen de uitslag van een onderzoek naar de vitaliteit van onze bossen. Daaruit bleek dat van de 281.000 hectare loof- en naaldhout in ons land, ongeveer de helft (50,9 procent) het predikaat vitaal of gezond verdient. De rest is minder gezond (28,1%), echt ziek (16%), dan wel dood of op sterven na dood (5%).

Een soort die al jarenlang verslechtert is de eik. Van het totale nederlandse eikenbestand is op dit moment nog maar 20,7% gezond.

En niet alleen het bos heeft onder de zure neerslag te lijden. Ook de heide. Vooral door de uitstoot van ammoniak treedt het verschijnsel van vergrassing op. Dat wil zeggen dat de heideplant zich massaal laat verdringen door gras.

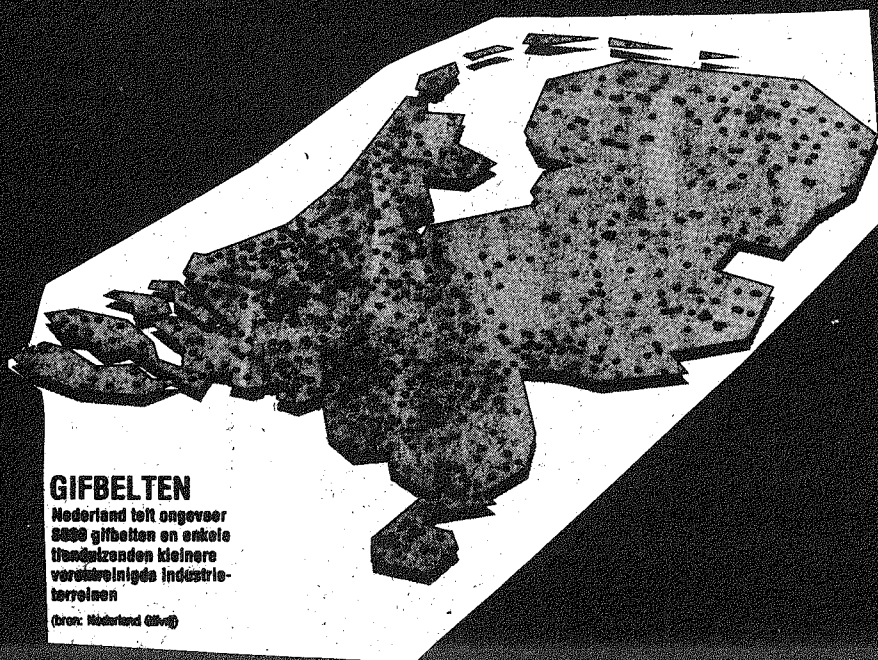
Een ander gevolg is dat meentjes op kalkarme gronden, zoals de brabantse vennen, een veel te hoge en voor de dierenwereld fatale zuurgraad bereiken. Alleen de hondsvij schijnt zich hier te kunnen handhaven.

Tegelijkertijd zien we, vooral in Zuid- en Oost-Nederland de begroeiing verdwijnen, doordat in vele ruilverkavelingen de grondwaterstand is verlaagd, om zo het land beter en regelmatigiger te kunnen bewerken. Een zegen voor de boer, maar een ramp voor de vochtminnende planten, die met hun wortels in het droge komen te hangen. En dat gebeurt ook in natuurreservaten, omdat de peilverlaging zich niet stoort aan de grenzen tussen beschermd gebied en agrarisch terrein.

Dieper in de bodem wordt de grondwateraanvoorraad, die voor Nederland nog altijd de belangrijkste bron is voor drinkwater, aangetast door nitraten (uit dierlijke mest) en bestrijdingsmiddelen. Ook de drinkwaterbedrijven die hun water uit de grote rivieren halen hebben voortdurend te kampen met bestrijdingsmiddelen.

de zuurbalans

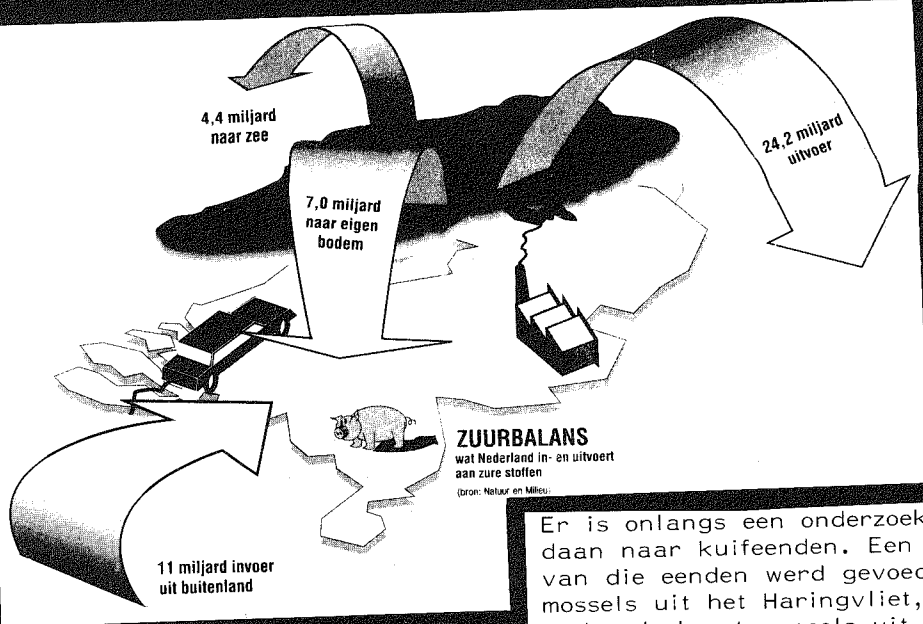
Voor de verzuring en haar noodlottige effecten op het Nederlandse bos staan de laatste tijd in het centrum van de aandacht. Dat ons naald- en loofhout steeds verder aftakelt, is voor een groot deel aan eigen vervuilingbronnen (verkeer, industrie en veehouderij) toe te schrijven. Tegelijkertijd importeren we verzurende stoffen (in het bijzonder zwaveldioxide) uit het buitenland, maar daar staat tegenover dat we nog veel meer verzuring - vooral in ammoniakvorm - exporteren.

GIFBELTEN

Nederland telt ongeveer 3000 gifbelten en enkele tienduizenden kleinere verontreinigde industrieterreinen

(bron: Nederland Gif)

Er wordt hierbij gerekend in **zuureenheden** en niet in kilo's of tonnen, omdat bijvoorbeeld een kilo ammoniak veel sterker aan de verzuring bijdraagt dan een kilo zwaveldioxide.

De balans ziet er als volgt uit: we exporteren 24,2 miljard zuureenheden naar het buitenland en nog eens 4,4 miljard naar zee. We importeren 11,1 van die eenheden uit het buitenland (Duitsland, Engeland, België, enz), terwijl 7 miljard eenheden uit eigen Nederlandse bronnen op eigen bodem neerdalen.

Er is onlangs een onderzoek gedaan naar kuifeenden. Een deel van die eenden werd gevoed met mossels uit het Haringvliet, een ander deel met mossels uit het IJsselmeer. De eerste groep bleek eieren te leggen die niet of nauwelijks uitkwamen, terwijl de tweede groep normale eieren produceerde.

Vervuilde waterbodems, Rijngif, cadmium in de Maas, bentazon in het drinkwater, verstikkende algengroei, zure regens, bossterfte. Ruim 8000 geregistreerde gifbelten (de grote) en tienduizenden kleinere. De hoeveelheid huisvuil die de gemiddelde Nederlander jaarlijks buiten zet overschrijdt weliswaar de 400 kilo.

De overbelasting van het Nederlandse milieu is zo groot dat de planten- en dierenwereld het niet meer aankan.

Van de zeven soorten reptielen die Nederland telt, worden er zes in hun voortbestaan bedreigd. Van de vijftien soorten amfibieën zitten er tien in de gevarezone. Bij vogels is de verhouding 85 op 257 en bij vissen 11 op 49. Ook de zoogdieren hebben het zwaar te verduren: van de zestig soorten worden er 29 bedreigd.

Op dit moment is volgens metingen de lucht langs duizend kilometer trottoir zwaar vervuild met uitlaatgassen. Verder hangt in een vijfde deel van de woningen stank, afkomstig van industrie, verkeer en landbouw. Bewoners van enkele honderdduizenden woningen hebben last van geluidshinder.

De aantasting van de ozonlaag en het broeikaseffect is een mondiaal probleem. Gassen afkomstig uit spuitbussen en koelkasten tasten de ozonlaag aan. Hierdoor dringt meer schadelijke, ultraviolette straling van de zon op aarde door. In oktober '87 bleek dat boven het Zuidpoolgebied op sommige plaatsen voor 95% het ozon was verdwenen. De afname van de ozonlaag wordt jaarlijks groter.

Door het broeikaseffect dat ontstaat door de verbranding van fossiele brandstof, wordt het gehalte aan kooldioxide in de atmosfeer verhoogd. Het effect hiervan is dat de aarde de binnenkomende zonne-energie minder goed kwijt kan, waardoor de temperatuur stijgt. Andere gassen, zoals methaan, versterken dit effect.

Nederland draagt voor bijna een procent bij aan het warmer worden van de aarde. Dit lijkt weinig, maar per hoofd van de bevolking is dit percentage het hoogst van de wereld.

Het ministerie van Edje Nijpels kwam vorige week uit met een rapport over de milieuproblemen. "Het milieu gaat weliswaar te gronde, maar de mens hoeft niet onmiddellijk dood te gaan aan milieuvervuiling". "Milieuvervuiling kan weliswaar leiden tot psychische klachten (zo is het wonen op vervuilde grond, naast een door zure neerslag aangetast bos of in de buurt van een kerncentrale niet bevorderlijk voor de rust), maar in welke mate dit leidt tot stress en hartklachten is niet onderzocht.

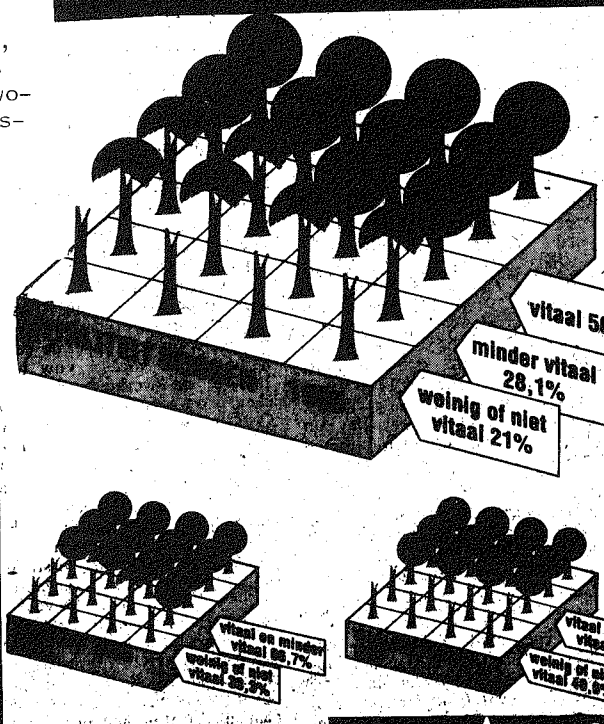
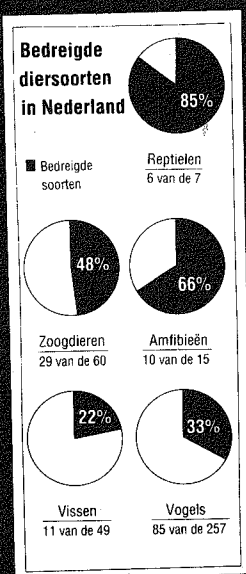
Maar de produktie móet omhoog, anders kunnen we de problemen niet betalen!

de grote rivieren

De kwaliteit van het oppervlaktewater in Nederland wordt hoofdzakelijk bepaald door de Rijn, de Maas en de Schelde. Van die drie voert de Rijn verreweg het meeste vuil af, uit Zwitserland, Duitsland en Frankrijk en uit eigen Nederlandse bronnen.

Met z'n drieën, de Rijn voorop, hebben ze de afgelopen jaren ontzagwekkende hoeveelheden verontreinigd slib in de Nederlandse delta afgezet. Het bezinksel, dat een reeks zware metalen en organochloorverbindingen (ook pcb's) bevat, bedekt de bodem van de Westerschelde, het Haringvliet, het Hollands Diep, de Amer, de Biesbosch, de Nieuwe Merwede, de Rotterdamse havens, de Hollandse IJssel en het Ketelmeer. In de Biesbosch (waar Braks onlangs met een hoop fanfare een aantal bevers losliet) liggen liggen miljoenen kubieke meters zwaar vervuיל slib: een soort chemische bom.

De giftige stoffen dringen door in bodemdieren, zoals mossels, slakken, wormen en muggelarven, die weer gegeten worden door watervogels en vissen. De bekende opeenhoping in de voedselketen.

OPROEP NOODBRIGADE NICARAGUA

Op 22 oktober 1988 raasde er een orkaan over Nicaragua, een dubbele ramp voor het door oorlog en economische boycotten toch al zo geteisterde land. Op 5 november waren er officieel 116 doden, 178 personen ernstig gewond en 110 mensen vermist. In vergelijking met de omvang van deze ramp zijn deze aantallen relatief laag gebleven, dankzij de effectieve manier waarop de sandinistische regering, zodra eenmaal bekend was dat de orkaan richting Nicaragua zou gaan, grote aantallen mensen heeft geëvacueerd en opvangmogelijkheden georganiseerd. Dit

doortastend handelen lijkt de nicaraguanen "noodlottig" te zijn geworden. Men denkt hier in het westen dat het allemaal nogal meevalt. Bovendien lijken politieke motieven de oorzaak van geringe bereidheid en traagheid bij het geven van noodhulp. De gebeurtenissen werden in de media hier doodgezwegen. Als je het vergelijkt met de berichtgeving over de aardbeving in Armenië, blijkt dat een orkaan in Nicaragua kennelijk niet genoeg sensatiewaarde heeft. Op 15 november werd bekend gemaakt wat de directe gevolgen zijn van de orkaan "Joan". Zeker 25.000 families zijn dakloos. De directe economische schade bedraagt 830 miljoen dollar. De gevolgen op langere termijn, zoals de verliezen aan exportinkomsten en de ecologische schade zijn daarbij niet meegerekend. De zwaarst getroffen gebieden zijn de Atlantische kust (Corn Island, Bluefields weggevaagd) en de vijfde regio, Chontales. Als voorbeeld uit Chontales wat concrete informatie over het stadje Rama:
Rama-stad: 10.000 inwoners
Rama-omgeving: 51.000 inwoners
verspreid over 96 gehuchten

Vluchtelingen: 5342 (uit de stad)
Andere getroffen stadsbewoners: 3900
Getroffen boerenmensen: 20.481

Verliezen:
42.000 hectares maïs (48%)
alle knol- en wortelgewassen
500 hectares weiland
700 hectares bananen
2475 stuks rundvee
grote stukken tropisch oerwoud

Infrastructuur:
electriciteits- en telefoonvoorziening verwoest

ongeveer 10 distributiepunten voor agrarische producten en voedsel verwoest
245 bootjes en 66 buitenboordverloren
13 auto's en 3 tractoren verloren
zagerij en timmerwerkplaats verdwenen
koelhuis verloren
220 klaslokalen beschadigd/verwoest
600 van de 1200 huizen verwoest, 400 beschadigd

Bovendien is Chontales een gebied waar de contra nog aanhang heeft. Ondanks het eenzijdige bestand van de kant van de sandinisten gaan de contra's gewoon door met terroristische aanslagen, hinderlagen, ontvoeringen en moorden. En na de orkaan is daar geen verandering in gekomen. Een paar dagen na de orkaan is een boerennederzetting aangevallen waarbij vier mensen zijn gedood. Zelfs ambulances worden aangevallen.

Noodhulp

Na de ramp heeft de Europese Gemeenschap 1,5 miljoen gulden bestemd voor de slachtoffers in Nicaragua en Costa Rica. Als dit bedrag hoofdelijk omgeslagen wordt over alleen de nicaraguanse slachtoffers (300.000) kom je uit op 5 gulden per persoon. Genoeg om een paar dagen van te eten. Minister Bukman heeft maar liefst 300.000 gulden beschikbaar gesteld aan het rode kruis en een kleine 140.000 aan artsen zonder grenzen. Pas nadat burg. van Thijn van Amsterdam, na een bezoek aan Managua, bekend maakte dat de situatie veel erger is dan men hier denkt bleek het min. van Buitenlandse Zaken bereid een aanvullende noodhulp van 1,5 miljoen gulden beschikbaar te stellen. De Verenigde Staten weigeren iedere noodhulp uit vrees dat de sandinisten dit tegen de contra's zullen gebruiken.

Noodbrigade

Via een medewerker van de regionale regering in Chontales hebben wij gehoord dat er naast financiële en materiële hulp ook dringende behoefte bestaat aan mensen die kunnen bouwen. Hierop willen wij reageren met het oprichten van een nood bouw-

brigade.

'Wij' zijn een aantal mensen die solidair zijn met Nicaragua en al eerder met een autonoom georganiseerde bouwbrigade in Nicaragua gewerkt hebben. De Brigade die wij nu willen oprichten zal eind januari /begin februari weggaan en zal gaan bouwen in Rama.

Wat er precies gebouwd zal gaan worden is nog niet zeker, maar de volgende projecten zijn mogelijk: heropbouw van scholen en gezondheidsposten, het bouwen van bruggen of het aanleggen van afwateringsgeulen.

Wat voor mensen zoeken wij voor deze noodbrigade?

Naast het feit dat je 'vakbekwaam' moet zijn (door opleiding of ruime praktijkervaring) is enige kennis van het spaans noodzakelijk. Een behoorlijke dosis doorzettingsvermogen zul je nodig hebben aangezien er onder primitieve omstandigheden gewerkt zal moeten worden. Ook zul je actief moeten deelnemen in de voorbereidingen want er zal hier in Nederland nog heel wat werk verzet moeten worden om alles in zo'n korte tijd rond te krijgen. En last but not least gaan we ervan uit dat de mensen die meegaan op de hoogte zijn van de politieke situatie en wat daar zoal mee samenhangt. Over de derde autonoom georganiseerde amsterdamse bouwploeg, die voorjaar '88 in Nicaragua is geweest, is een video gemaakt die een aardig beeld geeft van wat werken in oorlogsgebied kan betekenen. De video heet "El Coral, een bouwploeg in oorlogsgebied" en is te verkrijgen via Videopersgroep Amsterdam, tel. 25 06 44. tel. 25 06 44 Mocht je geïnteresseerd zijn in de noodbrigade, of wil je gewoon nog wat meer weten, dan kun je een van de volgende nummers bellen: 020-929491 (Guus) of 020-6645380 (marlene).

Tot slot nog even een gironummer: 55107 van Stichting Kleine Ontwikkelings Projecten Amsterdam o.v.v. 'noodbrigade Rama'.

1 MEI 1989

Een demonstratie, een manifestatie, één of meerdere acties bij multinationale ondernemingen, banken of staatsinstellingen: dat is het voorstel dat het onlangs in Amsterdam opgerichte 1 Mei Komitee in discussie wil brengen onder groepen en mensen uit de buiten- en anti-parlementaire linkse beweging (als kraakgroepen, werklozenkomitees, vrouwengroepen, arbeiders, studenten, migrantengroepen). Het gaat er daarbij niet om actie te willen voeren terwille van de actie, maar ook om de inhoudelijke discussie over strategie en doelen te stimuleren. Hieronder willen we motiveren waarom we dit voorstel doen en tevens stof geven voor de discussie.

Politieke overeenstemming

Volgens ons is het nu een goed moment om te proberen overeenstemming te bereiken - in ieder geval te streven naar overeenstemming - tussen de verschillende groepen en organisaties op verschillende strijdterreinen. De afgelopen maanden zijn tal van discussies gevoerd, in de bladen, zoals de Zwarte, de Aanzet, NN, de Onderkrant en dergelijke. In tal van steden zijn er informatie-avonden gehouden, en zelfs hele weekenden is er gepraat over de inhoud van onze strijd en strategie. Natuurlijk is het "ei van Columbus" nog niet gevonden. Desondanks zijn er belangrijke aanzetten gegeven om op verder te bouwen.

Politieke overeenstemming tussen verschillende groepen en organisaties is belangrijk. Dat is mis-

schien een open deur, maar het bereiken van zo'n overeenstemming is een kwestie van vallen en opstaan; van discussie en van actie; van evaluatie en vooruitblikken; van analyse en van strategie.

Wat ons betreft is de inzet van de komende maanden een minimaal netwerk op te bouwen waarin op de cruciale politiek strijdpunten geprobeerd wordt een werkbare overeenstemming te bereiken. Een netwerk waarin de verschillende groepen elkaar weten te bereiken, steun kunnen vinden voor hun acties en de inhoudelijke discussie verder vorm wordt gegeven.

De strijdpunten die volgens ons centraal staan zijn:

1. krisispolitiek
2. vrouwen-onderdrukking
3. positie van migranten
4. rol van de multinationale ondernemingen (in de zgn. Derde wereld en in de Kapitalistische centra)
5. milieu

Deze punten, m.n. de eerste vier, staan op het moment al in het middelpunt van de discussies. Terecht, want ze nemen een fundamentele plaats in in het functioneren van het heersende systeem. Het vijfde punt hoort er ons inziens ook bij omdat het in de toekomst een steeds grotere rol zal gaan spelen. Een uitvoerige analyse van bovenstaande punten - waarop de strijd zich in het dagelijks leven concentreert - zou hier te ver voeren.

Desondanks is het belangrijk om even stil te staan bij de noodzaak om een analyse van de (nieuwe) ontwikkelingen binnen het kapitalisme te maken, en natuurlijk van de gevolgen van deze ontwikkelingen voor de 'armen' in de zg. derde wereld landen en in het westen. Hierbij kunnen we niet om een analyse van de machtsverhoudingen heen; we zullen voor onze dagelijkse strijd moeten weten hoe machtsgroepen politiek en economies verweven zijn. Een dergelijke analyse is volgens ons van belang om aan te kunnen sluiten bij de geruisloze oorlog die aan de gang is; dat wil zeggen bij de acties en protesten in het verdedigen van (direkte) belangen tegen de machtshebbers. In de bijlage bij dit stuk willen we een aantal vragen formuleren die bij een analyse om de hoek komen kijken.

Direkte strijd

Wat ons betreft is het motief voor discussie en gezamenlijke acties de anti-kapitalistische strijd die we gemeen hebben. Een anti-kapitalistische strijd omdat uitbuiting en armoede hier en in de derde wereld gevolgen en levenswaarden zijn van het kapitalisme. Het bijschaven of bijsturen van het kapitalisme betekent maximaal een beetje minder armoede, een beetje minder uitbuiting. Anti-kapitalistisch omdat de kapitalistische eigendomsverhoudingen radikaal - revolutionair - op de helling moeten.

Ons gaat het erom om deze anti-kapitalistische strijd, te karakteriseren met radikaal, revolutionair, revolutionair socialisties, te versterken. Niet om de hele hap bij elkaar te vegen, maar om op basis van overeenstemming in analyse en strategie verder te komen. Daarom een aantal kritieken op de actie-

praktijk en wijze van discussie zoals die nu is.

a. het spontanisme, de vrijblijvendheid in een hindernis die we moeten nemen. Spontane akties zijn natuurlijk oké, zijn nodig en dragen bij aan het vormen van een politieke tegenmacht. Echter met alleen spontane akties komen we er niet.

Het gaat erom om een nieuw netwerk op te bouwen, een netwerk waarbinnen afspraken gemaakt kunnen worden, waarbinnen in onderling overleg initiatieven op elkaar afgestemd kunnen worden, een netwerk waarbinnen we elkaar tot steun zijn in de discussie en tijdens akties.

Tot nu toe staan we geïsoleerd van elkaar.

b. Voor ons is het ook belangrijk dat we proberen de strijd te **verbreden**. Niet door ons aan te sluiten bij halfzachte reformistische organisaties en bewegingen. Maar wel door onze strijd te verbinden met de dagelijkse sociale strijd die gaande is. Dat impliceert dat we meer dan tot nu toe het geval is onze strijd organiseren in samenwerking met de konkrete en dagelijkse onderdrukking waar miljoenen mee gekonfronteerd worden (en zich tegen verzetten).

Dus geen abstrakte items, geen monsterachtige abstrakties, maar tastbaar, inzichtelijk en konkreet.

c. Het geïsoleerd zijn van de sociale strijd - zoals gevoerd door vrouwen, migranten, jongeren, studenten, laagstbetaalde arbeiders, wao-ers, noem maar op - moet doorbroken worden. Het doorbreken van het sektarisme is niet één twee drie te realiseren; desondanks is het een belangrijke opgave. Het doorbreken van het sektarisme vergt een bredere opvatting over strijd en akties. Vaak wordt het heil gezocht in een aktiemiddel; terwijl dekracht juist ligt in de combinatie van aktiemiddelen. Dit dwingt ons ook naar wegen en manieren te zoeken om onze revolutionaire maatschappijkritiek te verbinden met de strijd die gaande is. Aandacht voor discussie, voor informatie en propaganda voor revolutionaire strijd mag hierbij niet over het hoofd worden gezien.

d. Er wordt binnen de beweging nauwelijks aandacht besteedt aan het opbouwen van een alternatief voor het reformisme en het parlementarisme van vakbonden, organisaties, partijen en komitees. Een alternatief voor het parlementarisme moet bevochten worden; zij ontstaat niet uit het niets. In eerste instantie bevochten worden in een onderlinge discussie over politieke overeenstemming en de opbouw van een gezamenlijke revolutionaire aktiepraktijk. In tweede instantie door onderzoek te doen naar de machtsverhoudingen en de wijze waarop aansluiting bij de dagelijkse sociale strijd gevonden kan worden.

1 Mei 1989

Het bovenstaande is dus een voorstel; een aanzet tot discussie met als inzet om voor

1 mei 1989 tot een minimale overeenstemming te komen. Dit kan dan resulteren in het vaststellen van de leuzen waaronder de 1 mei activiteiten plaatsvinden, alsook in de opzet van de akties (demonstratie, manifestatie, en eventueel een aktie bij een multi).

Met andere woorden: dit is een praatpapier, alsook een uitnodiging voor discussie. Het ligt in de bedoeling om met verschillende groepen en organisaties in verschillende steden in het land bijeenkomsten te houden waar dit voorstel besproken wordt. Voor Amsterdam en omgeving is er op zondag 8 januari een bijeenkomst gepland (14.00 uur op de Werkelozen Belangen Ver., Arie Biemondstr. 107-c). De bedoeling is dat na een eerste ronde kritiek en suggesties er een landelijke bijeenkomst plaatsvindt waarop spijkers met koppen worden geslagen; om de 1 mei verder in te kleden en voor te bereiden. Die vergadering zal op zondag 29 januari in Utrecht plaatsvinden (de lokatie zal nog nader bekend worden gemaakt).

Nu is in de inleiding reeds aangegeven dat we geen aktie om de aktie willen. De voorbereidingen - zowel de inhoudelijke, als ook de organisatorische - moeten wat ons betreft bijdragen aan het versterken van een netwerk, het versterken van de kontakten, uiteraard om na te gaan of na 1 mei de kar verder getrokken kan worden.

1 mei komitee
postbus 11623
1001 GA Amsterdam

BIJLAGE

PROBLEMEN VAN EEN REVOLUTIONAIRE POLITIEK IN NEDERLAND

Op het moment bestaat er geen revolutionaire praktijk in Nederland, die theorie en daadwerkelijk verzet weet te combineren, die een reële bedreiging betekent voor de gevestigde orde. Wel zijn er tal van groepen met een revolutionaire intentie, maar de Grote Sprong Voorwaarts naar de praktijk is nog geen werkelijkheid geworden. De tijd is daar om die sprong te maken. Grote woorden wellicht, zeker in een land waarin het grootste deel van de bevolking de gevestigde macht- en eigendomsverhoudingen lijkt te aanvaarden. Maar voor grote woorden hoeven we niet bang te zijn, als we ze maar waar probe-

ren te maken. Te lang is de aktiebeweging van het ene strijdterrein naar het andere gefladderd, zonder de inhoud van de revolutionaire strijd verder te kunnen ontwikkelen. Daar lijkt nu verandering in te komen, daar moet nu ook verandering in komen.

In dit stuk willen we proberen een aantal vragen te formuleren, die op de belangrijkste strijdterreinen naar voren komen. Het gaat er daarbij om de discussie te doen oplaaien en niet om alvast de antwoorden vast te stellen.

Een aantal rode draden, die we op elk terrein tegen komen, zijn de volgende vraagstukken:

1. de verhouding tussen revolutionaire strijd en de dagelijkse belangenstrijd; oftewel de verbinding tussen revolutionaire analyses en de konkrete levensomstandigheden van de mensen. Daarbij is het van groot belang dat de 'revolutionairen' zich realiseren dat zij zelf ook deel uit maken van de dagelijkse strijd, dat zij geen 'elite' of 'voorhoede' zijn die van buiten af het ware bewustzijn aan de mensen schenken.
2. het maken van een klasse-analyse, oftewel het aanwijzen van potentiële dragers van verzet; waarbij opgemerkt moet worden, dat de huidige discussie hierover vooral gekenmerkt wordt door begripsverwarring, het door elkaar husselen van sociale, economische en kulturele kategoriën, en dogmatisme.
3. het ontwikkelen van organisatiestructuren en strijdmethoden, die aansluiten bij de gemaakte analyses. Over dit punt is in het vorige stuk onder het kopje 'direkte strijd' het een en ander opgemerkt.

A Het imperialisme

Sinds het Solidariteit en Verzet kongres in Arnhem 1987 is het thema imperialisme (weer) een belangrijke plaats gaan innemen in de discussies binnen de aktiebeweging. Het behoeft nauwelijks betoog dat dit op zich een goede ontwikkeling is. De dynamiek van het kapitalisme is immers niet te begrijpen als er geen analyse op internationaal/imperialistisch nivo wordt gemaakt, als blind wordt gestaard op nationale of zelfs europees nivo. Maar er dient voor gewaakt te worden dat het analytische concept 'imperialisme' geen abstraktie blijft, maar zijn toepassing vindt op konkreet nivo. Het oproepen van een ongedifferentieerd monster dat de wereld in zijn klauwen heeft, een hydra die wel een kop worden afgehakt, maar waartegen elk succes per definitie een schijnsucces is zolang het monster niet dood neervalt, betekent in praktijk de onmacht om een poli-

tiek te ontwikkelen, die aansluit bij de dagelijkse behoeften van mensen.

In de huidige fase van de imperialistische ontwikkeling staat opnieuw de vraag centraal, welke richting het verzet in moet slaan. Wie zijn de potentiële dragers van dit verzet? In de discussies hierover zijn verschillende antwoorden te horen. Sommige zien de dragers in iedereen die 'vervreemd' is, wat in principe zelfs de middenklasse insluit. Anderen hebben het over een nieuwe 'onderklasse' van het armste onderdeel derde deel van de bevolking, die tegenover het bovenste 2/3 zou komen te staan. En weer anderen stellen zich op het aloude marxistische standpunt: de realiteit van een klassenoorlog tussen de bourgeoisie en de proletariërs, zij die hun arbeidskracht moeten verkopen om in leven te blijven. Hoe men de scheidslijnen tussen de verschillende klassen ook wil trekken, de vraag komt dan op hoe de onderklasse bewust wordt van haar eigen positie, hoe de verschillende groepen erbinnen een klassesolidariteit kunnen ontwikkelen en een afzonderlijke macht opbouwen. Het antwoord zal gevonden moeten worden in de verbinding van een revolutionaire lijn met de dagelijkse behoeften van de klasse. Op dit nivo moet het verband worden gelegd tussen het concept 'imperialisme' en de dagelijkse werkelijkheid. Op dit nivo moet ook de uiteindelijke belangengemeenschap gelegd worden tussen de klasse hier en de sociale bevrijdingsbewegingen in de Derde Wereld. Solidariteit zal uiteindelijk toch ook voor een deel gebaseerd moeten worden op het eigen belang van de betrokkenen.

B De krisispolitiek

De krisispolitiek, het optreden van de staat om aan te sluiten bij de internationale ontwikkeling van het kapitaal, presenteert de rekening voor die ontwikkeling aan de onderste klasse. Dit uit zich zowel in het verslechteren van de levensstandaard, als in het vergroten van repressie en controle. Revolutionaire politiek en de strijd om concrete levensbehoeften moeten zich op dit terrein verbinden. Een deferensieve belangenbehartiging is natuurlijk zinloos, maar het afdoen van belangenstrijd als deelstrijd is dat ook. De uitdaging is revolutionaire analyses te verbinden met de dagelijkse strijd. Een strijd, die een school moet zijn waarin klassebewustzijn en verzet zich ontwikkelen. Een politiek van

uiterste oppositie, die steeds iets verdere eisen stelt dan waarop de heersende klasse in wil gaan en tegelijkertijd aansluit bij de behoeften van het volk, is daarvan de konsekwentie.

Wat de repressie betreft (legitimatieplicht, art. 140, enz.) zullen de revolutionaire groepen antwoorden moeten vinden op het versterkte staatsoptreden.

c Vrouwenstrijd

De nadruk die hier tot nog toe is gelegd op economische strijd roept het vraagstuk op van de plaats van de vrouwenstrijd. Op theoreties nivo weerspiegelt zich dat in de discussie over de verhouding tussen kapitalisme en patriarchaat. Op prakties nivo in de verhouding tussen de strijd voor de bevrijding van de vrouw en andere vormen van bevrijding. Vrouwen uit de onderste klasse worden dubbel onderdrukt: als vrouw en als arbeidster. Vrouwenstrijd zal daarom ook een klassepositie moeten innemen. Dit betekent echter niet dat 'de' revolutie belangrijker is dan vrouwenbevrijding, dat we eerst revolutie moeten maken en dan nog eens verder kijken. Revolutionaire politiek moet gefeminiseerd zijn of niet zijn.

d Migrantenstrijd

Van zeer groot belang is ook de verbintenis met de migranten strijd. Het doorbreken van de kloof tussen witte Nederlanders en migranten en de ontwikkeling van een gemeenschappelijke klassesolidariteit, moet een prioriteit zijn. Dit behoeft echter geen kritiekloze opstelling naar reformistische organisaties als KMAN of

HTIB in te houden. Het gaat er in eerste instantie niet om de achtergestelde positie van migranten binnen dit systeem op te heffen, maar het gehele systeem op te heffen.

e Milieu

De verdergaande verwoesting van het milieu zal in de komende decennia de kwaliteit van het bestaan van grote groepen verder aantasten. Ook hier komt de vraag op, hoe revolutionaire groepen de strijd daartegen kunnen politiseren, de achterliggende economische redenen voor de milieu vernietiging duidelijk kunnen maken. Het gaat erom een alternatief te ontwikkelen voor de vraag 'een schoon milieu of meer banen'.

We willen een revolutionair concept ontwikkelen, dat ook buiten het getto van de aktiebeweging aantrekkingskracht heeft, dan zullen we een antwoord moeten vinden op de hier gestelde problemen.

DE VOLKSVERHUIZING VAN HEERMA

DE NIEUWE GROTE VOLKSVERHUIZING

Heerma wil 2,5 miljard bezuinigen op volksvesting. Dit bedrag komt bijna geheel voor rekening van de huursektor, met enorme gevolgen voor de laagste inkomensgroepen. Een overzichtje van de plannen.

Deportatiebeleid

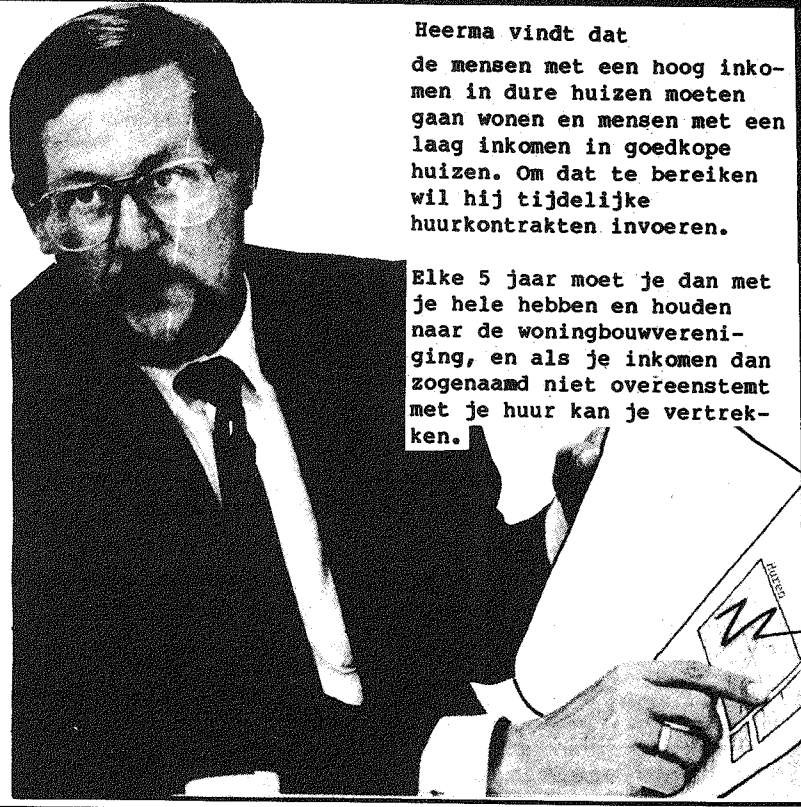
Over de gehele linie zullen huren worden verhoogd: de 'minimaal redelijke huur' wordt afgeschaft, alle huren zullen naar de 'maximale redelijke huur' kunnen worden getild, de huurharmonisatie wordt versneld, het onderhoud van woningen (wat ook een recht was) zal worden uitgedrukt in extra huurverhogingen, de huursubsidie wordt minder omdat er meer mensen een beroep op gaan doen. Bovendien worden alle huurregels voor woningen boven de fl. 850,- en voor de nieuwe ongesubsidieerde woningen worden afgeschaft, zodat woekerverhuur en ontruiming na het weigeren van huurverhogingen toenemen. DE subsidie op het bouwen van huursektorwoningen gaat omlaag omdat ook koopwoningen voor subsidies in aanmerking gaan komen en het totale subsidiebedrag (huur en koop) niet omlaag gaat.

Als klap op de vuurpijl worden mensen die te goedkoop wonen (wie zijn dat eigenlijk?) gedwongen te verhuizen naar een duurdere woning. Bij weigering volgt ontruiming.

Het is de bedoeling dat mensen die te duur wonen goedkoop gaan wonen. Het lijkt een sociaal idee, het gevolg echter is getto-vorming waarbij de slechte huizen gedwongen worden bewoond door de laagste inkomens. Je zou het ook kunnen zien als eerste stap op weg naar afschaffing van de huursubsidie. Heerma gaat uit gemak voorbij aan het feit dat de voorraad goedkope woningen veel te klein is en steeds kleiner wordt door stadsvernieuwing etc. Bovendien was het toch een recht om te wonen waar je wilde?

Tenslotte wordt het volgens Heerema's plannen mogelijk huurwoningen te kopen: boven de f450,- onbeperkt, onder de f450,- alleen aan mensen met een laag inkomen. Op deze manier wordt jarenlange buurtstrijd voor betaalbare woonruimte voor de laagste inkomens en voor "het bouwen voor de buurt" in één klap ongedaan gemaakt, speculatie zal weer toenemen, en financieel zwakke woningbouwverenigingen zullen gedwongen worden woningen te verkopen om hun reserves aan te vullen. Dit deel van het plan maakt ook duidelijk waar de nota van Heerma werkelijk op neer komt: door de verkoop van woningen komt er waarschijnlijk 4 miljard minder in de schatkist door de mogelijkheid van hypotheekrenteaftrek. Hier is dus geen sprake van bezuinigingen, maar van een poging om het verschil tussen arm en rijk te vergroten.

Heerma vindt dat de mensen met een hoog inkomen in dure huizen moeten gaan wonen en mensen met een laag inkomen in goedkope huizen. Om dat te bereiken wil hij tijdelijke huurkontrakten invoeren.

Elke 5 jaar moet je dan met je hele hebben en houden naar de woningbouwvereniging, en als je inkomen dan zogenaamd niet overeenstemt met je huur kan je vertrekken.

WIE DIT VERZINT IS CRIMINEEL

De Manifestatie

17 december was er in A'dam een manifestatie tegen deze plannen georganiseerd door het Amsterdam Steunpunt Wonen (ASW). Uitgenodigd daarvoor, behalve bewonersbelangengroepen, waren o.a. Genet (wethouder) en Van Os (voorzitter federatie van woningbouwverenigingen). De opkomst was aan de lage kant, zeker van de kant van kraakgroepen en andere radicale groepen.

Duidelijk was dat iedereen, van gemeente tot bewoners, tegen de plannen zijn. Feit is echter dat dat vanuit totaal verschillende belangen gebeurt. Dat dat zo is, blijkt wel als je je realiseert dat de plannen van Heerma vooral een versnelling betekenen van een proces dat al jaren aan de gang is: dat steeds meer mensen hun woonlasten niet meer kunnen opbrengen, dat mensen na renovatie niet meer terugkeren op hun woning, dat er al jaren gewerkt wordt tijdelijke huurkontrakten, dat nieuwbouw en renovatie al vanaf de jaren '70 in buurten een spoor van vernielingen door bestaande sociale structuren heeft getrokken. Het is daarom ook naïef te denken dat gemeentebesturen of woningbouwverenigingen daadwerkelijk verzet zullen plegen tegen de plannen. Huurstakers kunnen wat dat betreft "boeiende" verhalen vertellen over de "solidaire houding" van deze instanties. Aan die "solidariteit" zijn ook nu weer grenzen. Duidelijk is dat de plannen voor een deel wel geaccepteerd zullen worden. Wat de gemeente er tegen wil doen is mij onduidelijk, terechte vraag aan Genet zou zijn geweest in hoeverre zijn plannen andere gevolgen hebben voor lagere inkomensgroepen.

De woningbouwverenigingen zullen naar alle waarschijnlijkheid weigeren tijdelijke huurkontrakten te verstrekken. In plaats daarvan zal waarschijnlijk weer het plan van de zgn. "huurbelasting" uit de la worden gehaald. Dit plan voorziet in een extra heffing voor mensen die relatief goedkoop wonen. Omdat het bij deze regering onmogelijk is om de lasten van huiseigenaren te verzwaren, zal deze heffing alleen te koste komen van de huurders. Dat was de reden voor de woningbouwverenigingen om tot nu toe dat plan af te wijzen. Maar omdat dit beter zou zijn dan het verstrekken van huurkontrakten van tijdelijke aard, moet het er maar van komen. Niet de kont tegen de krib dus, maar een beetje rommelen binnen de door Heerma gestelde marges. Dat is ook niet zo raar, als je nagaat dat ook de Federatie voorzitter vindt dat er een doorstroming moet komen, dat "jongeren" best wel een paar jaar door de stad kunnen trekken van stadsvernieuwingsgebied naar stadsvernieuwingsgebied (in de slechtste huizen natuurlijk) en dat "jongeren" die hun entree maken op de woningmarkt eerst maar eens op kamers moeten wonen en niet op een zelfstandige woning, en dat de woningnood wel meevalt, omdat volgens hem de bestanden van het GDH "vervuild" zijn en er eigenlijk maar 5000 urgente woningzoekenden zijn....

Zij zullen als het erop aan komt het beleid gewoon uitvoeren. Dat daardoor een steeds grotere groep tussen wal en schip valt is dan jammer, maar schijnt voor hen niet tegen te houden zijn. Om wie gaat het dan?

Vrouwen : met name alleenstaande vrouwen met kind behoren tot de laagste inkomensgroepen en worden dus hard getroffen door deze plannen.

Jongeren : worden de kamerverhuurmarkt opgedwongen. Nog afgezien van het feit dat zij daar ten prooi vallen aan huisjesmelkers, krijgen zij te maken met voordeurdelerskorting en korting op de huursubsidie.

Gehandicapten : geld voor aangepaste woningen komt niet als doelgerichte bijdrage, dus dat geld verdwijnt snel. Heerma denkt erover om gehandicapten met een hoog inkomen zelf te laten betalen voor de voorzieningen. Spaarcentjes zijn voor hem trouwens ook goed daarvoor.

Migranten en vluchtelingen : geen extra voorschriften, nu staan zij lang op de wachtlijst en komen in de slechtste woningen. Dit blijft zo.

Woonwagengewoners : de huren van "grond en wagen" worden gelijkgetrokken met huren van woningen. Dat resulteert in forse huurverhogingen.

De plannen van Heerma kunnen niet anders gezien worden dan als bewuste en ideologische keuze: het vergroten van de verschillen tussen arm en rijk, het kweken van ghettos voor de armen, het laten ontstaan van twee soorten burgers. En die keuze wordt niet alleen door Heerma gemaakt: het gaat hier om volkshuisvestingspolitiek als (economie) wapen tegen de onderlaag van de samenleving, zoals dat al is gebeurd met onderwijs, gezondheidszorg en uitkeringen. En, dat mag wel eens gezegd worden, het gaat ze godverdomme wel erg makkelijk af. Voor hoe lang nog?

LATEN

WE

'T

BEWEGINGSDISKUSSIE

Steeds weer kom ik de laatste tijd in de Zwarte Bewegingsdiskussiestukken tegen die naar de konklusie toe geschreven zijn dat het hoog tijd wordt revolutionair verzet van de grond te tillen.

Tot mijn schrik blijkt er nu in mijn woonplaats zelfs een revolutionair initiatief geboren te zijn. Centrale rol in deze stukken spelen de kritiek op de huidige maatschappij en de wijze waarop revolutionair verzet opgebouwd dient te worden.

Dat de verhoudingen in deze maatschappij radikaal omgevoerd dienen te worden wil ik zeker onderschrijven. Met mij waarschijnlijk miljoenen anderen in dit land (smerissen buiten beschouwing gelaten), daarover koester ik grootse illussies. Dat het noodzakelijk is daarom dikussie te voeren over hoe het verzet tot stand dient te komen lijkt me ook een klare zaak. Toch blijkt het enthousiasme vrij miniem als ik zo eens de balans op

mag maken. In elk geval doet zich geen grote opgang voor waar het radikaal verzet betreft. Volgens mij heeft dit alles te maken met een grote onduidelijkheid omtrent een derde peiler die opgebouwd dient te worden. In alle stukken wordt namelijk volkomen verwaarloosd welk alternatief wij voorstaan.

Streven wij naar een volksrepubliek onder centrale leiding van een groep zeer revolutionair bewusten of naar een federatie van kollektieven van vrije individuen of een misken-de tussenweg daarvan.

Welke veranderingen stellen wij ons voor ?????????????????? Wat we verwerpen moge zo langzamerhand duidelijk zijn. Shell de wereld uit. En dan. Een staatsoliemaatschappij die gebonden is aan strenge gedragsregels of zetten we het partikuliere autobezit en het olieverbui in het algemeen aan de kant. Welk antwoord hebben wij, radikalinskies, sowieso op het vervuillings en energieprobleem afgezien van afschaffing van alle verantwoordelijke fenomenen. Nogal onduidelijk.

Het lijkt me een kwestie van puur opportunisme om te schrijven over of te werken aan revolutionair verzet als er onder ons nauwelijks ideeën bestaan over de maatschappij waar wij naar streven. Het is ook vaker onmogelijk gebleken mensen te winnen voor verzet tegen een systeem als er binnen dat verzet geen alternatieven aangedragen werden daarvoor.

Een verandering behelst niet alleen het verwerpen van een bestaande situatie maar ook het in de plaats stellen van een alternatief daarvoor, zo leert ons de logica.

Ik zou graag zien dat er in stukken eens wat ideeën aangedragen werden hierover.

Als dit systeem enkel uit afkeer tengrave gebracht zou worden zal er daarna een vacuüm ontstaan waar zeker onze idealen niet de vruchten van zullen plukken.

De groeten, met ekskuses voor de underclass eigenschappen van mijn typemachine en mijn typevaardigheid.

NAJAARSENQUETE BENADERINGEN

De afgelopen twee maanden kwamen bij buro Jansen & Janssens verschillende mensen langs met de mededeling, dat zij benaderd waren door BVD of politie om informant te worden, of dat ze iemand kenden die gevraagd was, maar die uit verlegenheid niet zelf voor den dag wilde komen. Er zijn verschillende Amsterdamse voorbeelden, maar ook uit andere steden komen verhalen. Er lijkt sprake te zijn van een benaderingsgolfje, en om alle mensen die benaderd zijn een hart onder de riem te steken willen J & J proberen een kleine inventarisatie te maken van het aantal benaderingen en de manier waarop ze plaatsvonden.

Het is niet voor iedereen even gemakkelijk om hiermee naar buiten te komen. Mensen die benaderd zijn blijken te

denken dat hun verhaal anderen in gevaar kan brengen, of dat ze gewantrouwd zullen worden. Toch lijkt het ons belangrijk om alle ervaringen naast elkaar te leggen. Het werven van informanten heeft ten dele juist als doel om mensen bang te maken of te intimideren, en het is prettig te horen dat jij niet de enige bent die zoiets is overkomen. Natuurlijk is het prima als je je verhaal anoniem of via via aan ons doorspeelt. Ook als je niet wilt dat over jouw ervaringen geschreven wordt, is dat prima (wel jammer).

Over enkele weken kan hopelijk op basis van de reacties een aktueel overzichtsartikel gepubliceerd worden. We roepen dus iedereen op, om zijn/haar ervaringen op te sturen naar ons postadres, zijnde:

Buro Jansen & Janssens
Singel 268 -----NIEUW ADRES.
1016 AC Amsterdam

KORT

HOUDEN

AKTIE OVERLEG IJMOND EN EMMA

Na lange tijd op z'n gat gelegen te hebben, is het A.O.Y. (Aktie Overleg IJmond) weer nieuw leven in geblazen. De laatste tijd zijn we dan voornamelijk bezig geweest met de naderende ontruiming van "Emma" in Wijk aan Zee. Het Emma werd 4 jaar geleden gekraakt en is sindsdien de enige ruimte in Beverwijk/Wijk aan Zee waar de "alternatieve" scene elkaar kan ontmoeten zonder commerciële leiding van bovenaf. Ook is het de enige plek die oefenruimte biedt voor een 5-tal regionale bands en heeft een atelierruimte voor 3 kunstenaars. En natuurlijk een woonfunctie.

Nu heeft de gemeente B'wijk toestemming gegeven om juist op de plaats waar 't Emma staat, een speculatie hotel neer te zetten. Uiteraard is dit bij ons niet in goede aarde terecht gekomen. Enkele akties waren het gevolg.

Zaterdag 3 december was er weer een aktie. De bedoeling was, om op het plein voor het stadskantoor, een hotel te "bouwen", waarbij een "burgermeester" een toespraak hield over het Beverwijkse beleid. Dit alles met eenduidelijke link

naar het Emma. De aktie zelf was voornamelijk op de publiciteit gericht, er was dan ook weinig publiek, maar 3 zeer positieve krantenberichten waren er wel. Een leuke, goedgelukte aktie zonder smeris of andere vervelende bijkomstigheden.

Ook in de toekomst zullen er nog akties rondom Emma plaats vinden waarvan wij jullie zo goed mogelijk op de hoogte zullen houden. Hieronder een gedeelte uit het pamflet uitgedeeld op 3 december en in zoverre overgenomen als het betrekking heeft op de toestand rondom Emma.

R '59-toneelgroep presenteert;

De val van de hoogmoed

Het bovenstaande straattejater waarbij u middels dit pamflet bij betrokken wordt, is een initiatief van de huidige gebruikers van het gekraakte Emma kindertehuis te Wijk aan Zee. Het toneel wat zich hier op het Pres. Kennedy-plein afspeelt, is fictie. Pijnlijk genoeg verschilt het echter nauwelijks met het werkelijke gemeentebeleid.

Zo is de gemeente van zin het Emma te slopen, een tiental bewoners, een vijftal bands, 2 kunstenaars en een toneelgroep op straat te zetten.

Hierbij zal zo het enige onafhankelijke podium van Beverwijk

alsmede deze alternatieve plaats van samenleven en cultuur verloren gaan.

Dit denkt B&W te kunnen bereiken door het ingenieursburo 'van Nierop & v.d. Hoeven' alle steun te schenken voor hun speculanten-praktijk.

Dit buro heeft het Emma-huis voor slechts f465.000,- kunnen aankopen, en spekeleert erop de 56 geplande appartementen voor rond de f120.000,- per stuk te verkopen. Daarbij richt dit buro de 'Explotatie Maatschappij Beach Hotel Wijk aan Zee' op, om zo ook dmv hotel-exploitatie van de koopappartementen zich extra te verrijken. Het spreekt voor zich dat een zichzelf respektend gemeentebestuur (met sociaal-democratische signatuur) zich niet zo voor het karretje van een spekulant moet laten spannen.

Het blijkt echter telkens weer dat PVDA-bewindslieden de belangen van de Beverwijkse bevolking ondergeschikt aan haar eigen prestige dmv nieuwbouw (denk aan bebouwing Overbos) maken.

Onder andere dmv dit toneelstuk zullen wij de hoogmoed van het gemeentebeleid aan de kaak stellen en blijven stellen!!

TENSLLOTTE, KOMT HOOGMOED NIET ALTIJD VOOR DE VAL ?! ?! ?!

PERSBERICHT

van mr. P.H. Bakker Schut, als advocaat van de sinds mei 1988 in de Bondsrepubliek Duitsland gedetineerde Hans A., op verdenking van ondersteuning van de RAF.

Kliënt is op 25 mei 1988 in de Bondsrepubliek Duitsland (BRD) aangehouden op verdenking van het transporteren van 90 exemplaren van het hier in de linkse boekhandel vrij verkrijgbare boek "Widerstand heisst Angriff". Het boek bevat o.a. teksten van de RAF en het verspreiden daarvan wordt in de BRD daarom beschouwd als een ernstig strafbaar feit, namelijk ondersteuning van een zogenaamde terroristische vereniging.

Na een half jaar voorarrest heeft het Bundesgerichtshof thans het verzoek van de Generalbundesanwalt Rebmann tot verlenging van de voorlopige hechtenis afgewezen en klient in vrijheid gesteld. De motivering is nogal onduidelijk,

maar het komt er op neer dat verdere voorlopige hechtenis niet in verhouding zou staan tot een later eventueel op te leggen straf. Overigens is mede op grond van die motivering aannemelijk, dat het überhaupt niet tot een proces komt en dat zes maanden detentie slechts als afschrikking worden gebruikt voor dat deel van de Nederlandse beweging, dat perspektief ziet in de zich thans op West-Europese schaal ontwikkelde frontvorming voor revolutionaire anti-imperialistische initiatieven.

Een openbaar proces in de BRD tegen een Nederlander op grond van de verdenking van het transporteren van boeken met anti-imperialistische teksten zou die frontvorming immers slechts kunnen versterken.

Kliënt wil met bovenstaand commentaar volstaan en is niet - ook niet via zijn advocaat - bereikbaar voor nadere informatie.

Amsterdam 15 december '1988

OPROEP !!!

Wij zijn een beginnend onafhankelijk jongerencentrum in Apeldoorn.

Wij zijn op zoek naar kunstenaars, theatergroepen, politiek actieve groepen voor bv tentoonstellingen, manifestaties, informatiedagen.

Verder zijn we op zoek naar goedkope leuke bands die bij ons willen spelen.

Omdat we een popkollektief gaan beginnen, ontvangen we graag demo's.

Een goed idee is ook erg welkom.

Stuur het naar Postbus 333, 7300 AH, Apeldoorn

Je kunt ook langskomen bij "de Bank" op Deventerstraat 25 Apeldoorn

LATEN WE'T KORT HOUDEN

Complete nachtdienst doet inval in kraakpand

Politie haalt verdachte uit Grote Broek

Door onze verslaggever

NIJMEGEN - De complete bezetting van de politienacht heeft gisterochtend 5.00 uur een inval gedaan in het kraakpand van de Van Broeckhuysenstraat.

POLITIE INVAL GROTE BROEK

Dinsdag 13 december om 5.00 uur 's ochtends viel de complete nachtploeg van de Nijmeegse gemeentepolitie (15 mensen) de Grote Broek binnen. Zes agenten van de rijkspolitie werden achter de hand gehouden (wat betekent dat hiervoor ook agenten van buiten Nijmegen zijn op getrommeld). Zonder te wachten of er op aanbellen gereageerd werd, forceerden zij de voordeur, waarbij de ruit werd vernield. Een bewoonster die dacht dat er een knokploeg binnen wou komen, probeerde de deur naar boven dicht te houden, maar de agenten maakten zich niet kenbaar als politie.

Toen zij de deur niet meer kon tegenhouden, stormden de agenten door naar boven. De vraag van een bewoner wat dit moest voorstellen werd beantwoord met het domweg van de trap afgooien van die persoon.

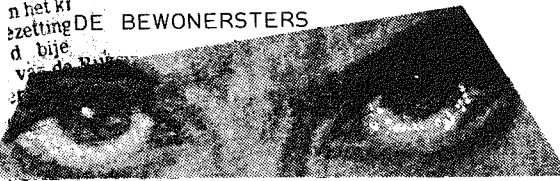
Dit hele spektakel had tot doel het aanhouden van een persoon die verdacht werd van het deelnemen aan een actie tegen het voormalige kraakpand de Arkstee, die 4 uur eerder had plaats gevonden. Hierbij werden verbommen gegoid en ruiten vernield.

De verdachte werd meteen afgevoerd, zonder zich normaal aan te kunnen kleden. Ook de eerste uren in de cel moest zij doorbrengen zonder sokken, schoenen, trui of jas.

Wij vragen ons ten zeerste af wat het nut is geweest van deze inval - anders dan kriminalisering van het pand en intimidatie van de bewonersters - op een tijdstip (vier uur later!) waarop van een heterdaadsituatie geen sprake meer kon zijn. Als het de politie puur om aanhouding van een verdachte ging, hadden zij net zo goed de volgende dag kunnen aanbellen of haar van straat kunnen oppikken. Bovendien staat deze brute manier van optreden in geen verhouding met wat de verdachte ten laste werd gelegd. Zij werd bovendien aangehouden op vage gronden, is nauwelijks verhoord en was twee dagen later weer op vrije voeten. Deze inval past

eerder in een gemeentelijk beleid dat erop gericht is om (m.n. het centrum van) de stad 'schoon' te krijgen; in de city-plannen van de gemeente passen geen kraakpanden. Na de inval in kaffee de Onderbroek -nog geen anderhalf maand geleden- zgn. vanwege de scherpere controle op de sluitingstijden (!) nu weer een inval die we niet anders kunnen interpreteren dan de zoveelste poging tot kriminalisering van ons pand. Dit schept een dusdanige sfeer rond de bewonersters en gebruikersters ervan dat de gemeente bij een evt. ontruiming al een situatie heeft geschapen waarin zij op weinig tegenstand hoeft te rekenen.

DE BEWONERSTERS

ALTERNATIEF DIERENASIEL

Ten tijde van het verschijnen van deze Zwarte vind er in Groningen een benefiet plaats voor dit dierenasiel, dus wat dat betreft zijn we te laat, maar hieronder toch het verhaal over Joke en haar dierenasiel. Al jarenlang verzorgt Joke huisdieren, vooral honden, die door hun vorige eigenaren zijn afgedankt. Ze kunnen nergens anders naar toe omdat ze niet "leuk" genoeg zouden zijn voor een normale baas. Het merendeel van hen is namelijk te oud of qua karakter te moeilijk gemaakt om nog plaatsbaar te zijn. Ze zijn een soort van high-society afval en Joke is de enige die ze accepteert. Nadat ze met z'n allen van de Woldijk in Bedum moesten verhuizen, hebben Joke en haar dieren onderdak gevonden in een voormalige grasdrogerij in Zuidwolde. Jarenlang heeft iedereen haar daar met rust gelaten maar ineens kwam daar verandering in. Er bleek een werkgroep gevormd te zijn; buurtbewoners die vonden dat ze deze, van het burgerlijk patroon afwijkende, situatie niet langer konden tolereren. In plaats van haar te helpen, probeerden ze voor elkaar te krijgen dat Joke's terrein ontruimd zou worden. De geur- en geluidsoverlast waren de voornaamste redenen, maar dat mensen die sympathiseren met wat Joke doet, de penetrante hondenlucht alleen op het terrein ruiken en zeer zeker niet daar waar de eerste buurhuizen staan. En in het andere asiel in Zuidwolde zouden de honden daar soms niet blaffen? Zeker, het terrein is niet netjes, maar is dat niet meer dan logies wanneer je in je eentje voor zo'n zware taak staat?

Vreemd toch dat mensen over dit soort, enigzins delicate, onderwerpen altijd zo makkelijk en vooral snel oordelen alsof ze bang zijn er gevoelsmatig bij betrokken te raken.

Weer een voorbeeld van geestelijke afstomping, veroorzaakt door onze huidige maatschappelijke situatie misschien? Alsof het ontruimen van Joke's terrein een oplossing zou zijn voor het werkelijke probleem, want hoe komt het dat er zoveel dieren bij haar terecht komen? Is zij de boosdoener, alleen omdat ze inspringt waar anderen tekort schieten? Of is het misschien zo dat de buurtbewoners én de officiële instanties zich, bewust of onbewust, persoonlijk aangevallen voelen als functioneel lid van een samenleving die, ook hier weer, het werkelijke probleem vormt.

Want het feit dat dieren beschouwd kunnen worden als wegwerpartikelen is wel degelijk een bewijs dat de burgerlijke moraal meer dan verwerpelijk is. Als het leven om ons heen met meer respect zou zijn behandeld, dan had deze situatie nooit kunnen ontstaan! Probeer Joke nu, nu het kwaad al geschied is, te helpen bij deze zware, ondankbare taak. De dieren zijn het meer dan waard!

DE HETE BLIXUM

Eethuis de Hete Blixum is van 27 dec. t/m 10 jan. gesloten. Wel geopend op 26 dec., tweede kerstdag, met een iets uitgebreide maaltijd. Graag reserveren aan de balie v/h eethuis of op tel.nr. 020-849115. Geopend wo. t/m vr. vanaf 18.00 uur, Fred. Hendrikstr.111, A'dam.

FRANK HOFFMANN

Gisteren heeft de Hoge Raad besloten dat Frank Hoffmann door de nederlandse overheid aan Duitsland mag worden uitgeleverd. Formeel moet nu het ministerie van Justitie beslissen of ze tot uitlevering overgaat. Die beslissing wordt binnen een maand verwacht. De Duitse justitie verdenkt Frank ervan betrokken te zijn geweest bij de schoten bij Startbahn West en aanslagen op hoogspanningsmasten en een bedrijf dat betrokken is bij de bouw van kerncentrales

VRIJHEID VOOR FRANK !!!!!

LATEN WE 'T KORT HOUDEN

Het Rotterdams sprookje

Er waren eens 7 krakerstertjes; medio augustus '88 ze samen een woongroep te beginnen. Er werden twee panden gekraakt aan weerszijde van een kerk op de Statensingel (die kerk konden we niet kraken). Wijkagent Visser konstateerde leegstand, zette ons er niet uit want hij nam slechts waar voor kollega Frederiks. Gerda van Dijk deel-gemeente raadslid van Noord wist te vermelden dat het plan sloop en nieuwbouw voor ouderen inhield. Voorlopig tot '89 had de gemeente geen geld voor nieuwbouw. Tegen die tijd zouden vervangende ruimte krijgen. Wij gingen aan de slag, waterleiding werd aangelegd, afvoer gerepareerd etc. Helaas want van een buurtbewoner hoorde we dat de bouwvergunning was afgegeven. Van Dijk was pleite. Voor de ons toegezegde huizen moesten we wekenlang terrugkomen en de gereformeerde gemeente begon een kort geding omdat de aannemer er niet in kon.

Een half uur voordat de wijkagent met M.E. op de stoep stond (met aanvalsplan volgens hem) zijn we verhuisd. Zonder verzet omdat we niet tegen sociale woningbouw. In alle ijf einddrachtsweg 32b gekraakt. Er werden records gebroken, de kortste voorbereidingstijd en maar liefst 2 weken voordat de wijkagent leegstand kwam constateren. Er was weer hoop en iemand begon al de muur te schilderen. De volgende dag kwam de wijkagent vertellen dat de aannemer erin moest en wij eruit. Omdat we zoveel te verhuizen hadden konden we tot na het weekeinde blijven. Er werd niet gedagvaard want de O.v.J. was er mee akkoord. We besloten te barrikaderen en er kwamen zo'n 20 mensen, maar de ontruiming verliep anders dan we gedacht hadden. 'sMorgens liet alleen Visser zijn smoel zien om te zeggen dat ze wel zouden zien wat ze deden. De kit kwam om half vier, we waren toen noch maar met z'n drieën. De aanvalsroute van de M.E., stillen en platte petten liep precies via onze vluchtroute en wij besloten toen maar om het pand via de voordeur te verlaten. We bleken ontruimd te zijn volgens richtlijnen uit 1986: panden waarvoor een woonbestemming wordt aangevoerd kunnen zonder tussenkomst van de rechter worden ontruimd. Of te wel de door de overheid verheerlijkte democratische spelregels zijn door een circulaire van de baan geschoven, kraakpanden vogelvrij. We vechten de ontruiming aan en zullen proberen een principe uitspraak van de rechter te krijgen. Tijdelijk is duidelijk dat de gemeente Rotterdam een gericht anti-kraakbeleid

voert, kraken wordt slechts in enkele sanerings-wijken getolereerd, grotere panden worden zo snel mogelijk ontruimd. Het beste antwoord hierop is dat we ons harder opstellen. We zullen duidelijk moeten maken dat we niet met onze onderhandelings bereidheid laten sollen. Rotterdam is het zat en zal z'n tanden laten zien.

OPROEP/OPROEP/OPROEP/OPROEP

3 Januari wordt er in Antwerpen een demonstratie gehouden tegen de installatie van 10 leden van het extreem-rechtse Vlaams Blok in de gemeenteraad (die 55 leden heeft). Verzamelen op de Grote Markt om 19.30.
info: 020-66417777

OPROEP-OPROEP-OPROEP

Hoi:
Wij internationale tejjatergroep uit Rotterdam zoeken enkele gemotiveerde mensen die ons helpen ons stuk af te maken over en met politieke vluchtelingen. De bedoeling is per januari 1989 weer van start te gaan.
Reakties naar:
Marianne : tel. 010-4363838
of
Simin: tel. 010-4045764

▶ LEVEN IN VERZET

UITGEVERIJ
RAVIJN

DE PALESTIJNSE VOLKSOPSTAND
FOTO'S EN REPORTAGE'S

17,50

Verkrijgbaar in de boekhandel,
of door overmaking van f17,50
op giro 2424940 t.n.v. Ravijn,
Pb. 16729, 1001 RE, Amsterdam

PERSVERKLARING

Vannacht hebben wij het kantoor van Gerard W Bakker aan gruzelementen geslagen. De reden voor deze actie is, dat wij deze speculant, berucht om zijn smerige praktijken zowel in het verleden als op dit moment, een halt toe willen roepen.

Amsterdam moet weer een stad worden met een bloeiende economie en dat zal zichtbaar moeten worden. Het amsterdams stedelijk beleid is erop gericht ruimte te bieden aan het zaken leven en het centrum aantrekkelijk te maken voor een kapitaalcrachtige bevolking. Uit een recent gepubliceerd artikel in Vrij Nederland blijkt dat de voorzitter van de stadsdeelraad 'De Pijp' (Bouwe Olij), zich om heeft laten kopen voor 5 ton, om Heineken en projectontwikkelaars de kans te geven hun 'riante' plannen te realiseren. En dit alles over de hoofden van de raadsleden en buurtbewoners/sters heen. Dit betekent dat ruimte, waar sociale woningbouw gerealiseerd had kunnen worden, verloren gaat.

De gemeente doet het voorkomen, dat zij met de leegstandswet een wapen in handen heeft gekregen tegen speculatie. De praktijk wijst echter uit dat het vorderingsbeleid een falend beleid is. Dit beleid geeft vrij spel aan speculanten zoals Bakker, Leutscher.....

G.W. Bakker is alom bekend geworden door zijn praktijken in de Indische buurt, de ontruiming van de Grote Wetering en de afkoopregeling bij Tetterode. De geschiedenis herhaalt zich. Begin '88 krijgen wwn aantal panden in Amsterdam het bericht dat zij door Bakker (voor een prikkie) zijn aangekocht. Resultaat: de bewoners/sters aan de nieuwe zijds voorburgwal (Automo) hebben het pand onder dwang moeten verlaten; de panden aan de Prinsengracht (Buurt pand en Boelgakov) hangt hetzelfde boven het hoofd; bij de Stadhouderskade is inmiddels de dagvaarding in de bus gevallen. 9 december is het kort geding en binnenkort zal het pand dus ontruimd worden. Zolang Bakker zich permitteert anderen hun woonrecht te ontnemen, ontnemen wij hem zijn werkgenot !

Het anti-speculatiecomité

(p.s. de schade schijnt één ton te zijn geweest)

A g e r a n .

DEN HAAG

KRAAKBIOS "EISENSTEIN"

Buitenom 214

za 24 dec 21.00 f 3,--
de film "GLUT"

ma 26 dec 15.00 f 3,--
de film "GLUT"

wo 28 dec 21.30 gratis
video: **EUSKALDUNA**
baskische video over stakingen in
de haven, het verzet en de repressie

DEN HAAG

**VERGADERING OVER AKTIES TEGEN
DE HAAGSE CITYVORMING**

do 5 jan 20.00 Buitenom 214
(zie elders deze Zwarte)

ANTWERPEN

**OPROEP DEMO TEGEN INSTALLATIE
VAN HET VLAAMS BLOK IN DE GEMEEN-
TERAAD**

3 jan 19.30
verzamelen op de Grote Markt
info: 020 - 6641777

AMSTERDAM

BAJESDEMO

31 dec 23.00
Verzamelen op Weesperzijde 110 in
A'dam voor een solidariteitsdemo
met de zittende gevangenen

**ISOLATIE IS HUN WAPEN,
SOLIDARITEIT IS ONZE KRACHT!**

BAJESRADIO

za 31 dec van 11.00 - 13.00
op de 100 FM

diskussie over bajesstrijd in en
buiten de gevangenis

Er kan tijdens de uitzending gebe-
worden: 020- 162641

Tevens kunnen er tijdens de uitze-
ding groeten gedaan worden aan g-
vangenen.

Op za 24 dec kan er ook tussen
11.30 en 13.00 gebeld worden om
groeten te doen.

AMSTERDAM

manifestatie over proces rené

2 jan 20.00
Migrantenhuis, van Ostadestraat 3

hoger beroep rené

3 jan 08.30
in Paleis van Justitie in A'dam